

SLOVENSKI TURISTI, POZOR!
Ko pridete v Trst, obiščite eno izmed najbolj znanih tržaških firm

Konfekcija »MIRA«
TRST, Via Geppa 17 tel. 24-180

Imamo priporočila vseh turističnih organizacij

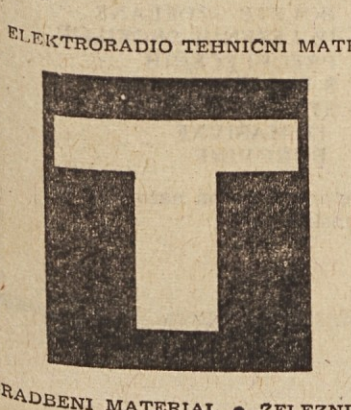

Obiščite tudi **Zlufarno GINO**
TRST, Via S. Nicolo 31
GARANTIRAMO ZA 100% NAVEDENO CISTOST ZLATA!
Govorimo in postrežemo v slovenščini.
S tem oglasom dobite 5% specialni popust!

Kdor zdravje ljubi, ne pije veliko. Če pa pije, pije Hermeliko!

TOVARNA RASTLINSKIH SPECIALITET

GRADBENI MATERIAL • ZELEZNINA • GRADBENI MATERIAL • ZELEZNINA • GRADBENI MATERIAL • ZELEZNINA • GRADBENI MATERIAL

25 LET

Z OBČNEGA ZBORA
ObSS ČRNOMELJ

»Sindikat naj bo glasnejši«

Gospodarska rast, od katere je odvisna življenjska raven delavcev, je v črnomeljski občini domala v vseh delovnih organizacijah zadovoljiva. Občinski sindikalni svet, ki je redno spremljal in ocenjeval gospodarska gibanja, pa se ni zadovoljil zgolj s politiko varčevanja, ki sicer povečuje ekonomičnost, in s prizadevanjem, da bi z manj delavci proizvedli iste količine blaga, ampak je zagovarjal povečanje proizvodnje z racionalnim izkoriščanjem obstoječih zmogljivosti, to je z večjo produktivnostjo.

Produktivnost spodbujajo stimulaturna delitev osebnih dohodkov in pravilnejši odnosi med zaslužki neposrednih proizvajalcev, srednjega in visokega strokovnega kadra, od katerih je odvisno zadovoljstvo kolektivov. Tu novo sindikalno vodstvo čaka še veliko dela. Na občnem zboru je bilo namreč rečeno, da so pravilniki o delitvi osebnih dohodkov povečini prepisani in ne prilagojeni specifičnostim posameznih delovnih organizacij, da uveljavljena merila ponekod bolj škodujejo, kot spodbujajo produktivnost, ker povzročajo in razpihujejo nezadovoljstvo.

Problem postaja še težji, odkar so začele večje delovne organizacije sprejemati strokovnjake z visokošolsko izobrazbo. V Belo krajino ne bi prišli, če jim podjetja ne bi dala takšnih ali še višjih osebnih dohodkov, kakor bi jih prejeli v gospodarsko in kulturno razvitejših središčih. Ker srednji strokovni kader z dolgoletno delovno prakso v prejemkih daleč zastaja za njimi, je porušeno ravnovesje med zaslužki. Novo sindikalno vodstvo naj bi ga vzpostavilo prek članstva, predvsem pa s pripravljenjem samoupravnih vodstev, da se normalizirajo notranji odnosi in ustvari ustrezno vzdušje za plodno delo.

SAMOUPRAVLJANJE — AHILOVA PETA

To poslanstvo bi novo občinsko sindikalno vodstvo razmerno hitro opravilo v kolektivih z razvitim samoupravljanjem, kakorkoli je občutljivo. Toda ob tem se odpira drugo, prav tako neurejeno področje sindikalnega dela: marsikje samoupravljanja skorajda ni. Prejšnji občinski sindikalni svet je samoupravljanje krepil z organiziranjem razprav in posvetovanj za samoupravljavce ter priredil seminarje za predsednike delavskih svetov in upravnih odborov. Očitno pa je bila njegova pomoč v neposredni samoupravni praksi premajhna.

V poročilu, pripravljenem za občni zbor, piše:
»V nekaterih podjetjih opazimo, da zaradi višjih gospodarskih ciljev ni časa za samoupravljanje (Nadaljevanje na 4. strani)

OBČNI ZBOR ObSS IDRİJA:

Sindikat naj bo na čelu, ne pa na repu dogodkov

Novemu občinskemu sindikalnemu vodstvu, ki so ga v nedeljo izbrali v Idriji, so udeleženci občnega zbora idrijskih sindikatov začrtali jasno delovno usmeritev: nadaljevati s tistimi prizadevanji, ki so že do sedaj dala dobre rezultate, in hkrati temeljiteje zastaviti delo na tistih področjih, kjer doslej ni bilo kaj prida uspeha. Občni zbor je povedal, kaj je bilo do sedaj dobro, s čim pa se idrijski sindikati ne morejo pohvaliti, hkrati pa je pribil: potrebujemo sindikat, ki bo na čelu, ne pa na repu dogodkov — in v tem smislu je potrebno okrepiti in izboljšati predvsem delo sindikalnih podružnic.

SAMOUPRAVNI ORGANI SO DOKAZALI SVOJO ZRELOST

Spremenjeni pogoji gospodarjenja tudi v idrijski občini niso enako prizadeli vseh delovnih organizacij: nekaterim so te spremembe olajšale, drugim pa otežile poslovanje. Med prve so v Idriji prišli predvsem rudnik živega srebra: zvišani kurz dolarja je sklade rudnika napolnil tako, kot niso bili še nikoli doslej. Res je sicer, da se morajo tudi rudarji boriti z različnimi nevšečnostmi, ki niso majhne, in res je, da se s temi nevšečnostmi borijo že nekaj let, tako da so v reformske čase stopili bolj pripravljeni kot druge delovne organizacije; drži pa tudi, da je živo srebro v zadnjih letih vi-

soko konjunkturen artikel. Zato pa idrijski rudarji gledajo, da to konjunkturo čim bolj izkoristijo ne samo zase, temveč tudi za druge — za druge kolektive v idrijski občini in za urejanje najrazličnejših občinskih problemov.

Druge idrijske delovne organizacije se v začetku reforme niso tako dobro odrezale: v tovarni pohoštva je zaškripalo, ETA pa je začela drseti navzdol — njen celotni dohodek je leta 1965 bil za osem odstotkov nižji, kot je bil leto poprej.

To je bil znak za alarm in za hitro ukrepanje, ki je kmalu dalo sadove. To je pokazal že zaključni račun za minulo leto, ki je v tovarni pohoštva v primerjavi s prejšnjim letom pokazal za 21% več celotnega dohodka, v tovarni elektrotermičnih aparatov pa celo samo za malenkost manj kot polovico več celotnega dohodka, kot so ga imeli leta 1965.

Na teh dveh primerih smo želeli pokazati, kako so se idrijske delovne organizacije spoprijele s poostrenimi pogoji gospodarjenja. Ne gre skrivati, da ni šlo vedno in povsod gladko, da je bilo dosti nerazumevanja in pritiska, da bi izhod iz težav iskali izven delovnih organizacij, toda zmagala je usmeritev v lastne sile, v modernizacijo, v združevanje itd. — skratka, usmeritev na sodobno, gospodarno poslovanje.

Idrijski samoupravni organi so tako položili svoj zrelostni izpit. Prav zato kaže tudi resno upoštevati mnenje idrijskih sindikatov: res je sicer, da ponekod akumulativnost gospodarstva upada tudi zaradi osebnih dohodkov, ki nimajo pravega pokritja. Pri tem pa je potrebno upoštevati, da se gospodarstvo še ni popolnoma stabiliziralo, zaradi česar prihaja tudi do neskladja med osebnimi dohodki in poslovnimi rezultati, za katerega pa delovni ljudje (Nadaljevanje na 4. strani)

PRIHODNI TEDEN SLAVNOSTNA ŠTEVILKA
DELAVSKE ENOTNOSTI NA 40 STRANEH
OB 25. OBLETNICI ROJSTVA SLOVENSkih
SINDIKATOV IN NJIHOVEGA GLASILA

DE

DELAVSKA ENOTNOST
PROLETARCI VSEH DEZEL — ZDRUŽITE SE!

Sobota, 18. novembra 1967

Št. 45, leto XXVI

OBRAČUN DELA NOVOMEŠKIH SINDIKATOV

Odstopnice ne more biti

Ob koncu minulega tedna so imeli novomeški sindikati obračun svojega dela v minulem mandatnem obdobju. K temu so seveda dodali temeljit pogovor o tem, kar jih danes še teži. In malodane o vseh problemih družbeno ekonomskega razvoja so spregovorili v tej razpravi, čeprav so seveda ob tem nekaterim dali še poseben poudarek. Nam pa naj bo tokrat spričo omejenega prostora dovoljeno, da iz te pestre palete vprašanj izločimo prav te, za razpravo še posebej nagrašene.

Pravkar minulo mandatno obdobje je bilo v znamenju reformnih prizadevanj, bolj ali manj občutnih gospodarskih pretresov. Spričo tega tudi ni naključje, da je zdaj osrednje vprašanje, na katerega iščemo odgovorov, sila prozaično: kako gospodarimo?

OŽIVLJENA STRUJANJA V GOSPODARSTVU

Za novomeško gospodarstvo velja trditev, da so »klimatski pogoji reforme« ugodno pospešili strujanja v gospodarstvu. Tako moremo ugotoviti, da se je gospodarska aktivnost, če jo merimo z realizacijo celotnega dohodka, v primerjavi z minulim letom letos povečala kar za 17 odstotkov. Povečanje je nad republiškim in nad jugoslovanskim povprečjem! Če pa to oživljanje novomeškega gospodarstva merimo z realiziranim družbenim proizvodom na zaposlenega, je stopnja porasta sicer nekoliko manjša, čeprav še vedno visoka: za 13% v primerjavi z minulim letom. Prav tako se je povečala tudi intenzivnost vključevanja novomeškega gospodarstva v mednarodno delitev dela, saj je izvoz v letošnjem letu narasel za 62% v primerjavi z minulim letom. Pa tudi osebni dohodki so se v letošnjih devetih mesecih v primerjavi z istim obdobjem lani povečali za 14%.

Vendar pa so novomeški sindikati kljub tako ugodnim rezultatom gospodarjenja in kljub oživljanju gospodarstva — zaskrbljeni. Proizvajalna sredstva v gospodarstvu — še posebej velja to za industrijo — so preveč zastarela, da bi bilo mogoče ohraniti sedanji ritem gospodarske ekspanzije. V delovnih organizacijah se bodo morali modernizirati, če bodo hoteli ohraniti sedanja gibanja v produktivnosti in rentabilnosti. Res, z revalorizacijo osnovnih sredstev so se amortizacijski skladi novomeškega gospodarstva okrepili za dobro polovico poprečnih sredstev. Se vedno pa je povprečna življenjska doba osnovnih sredstev v gospodarstvu odmerjena na 50 let! Kako se torej modernizirati ob tako skopo odmerjenih amortizacijskih sredstvih? Kako ob (Nadaljevanje na 2. strani)

REZERVIRANI STOLPEC

Janez Meglič

predsednik občinskega sindikalnega sveta Zalec:

● Kaj sodite, o čem bo tekla osrednja razprava na vašem občnem zboru?

Na občnem zboru sindikalnega sveta želimo prikazati temeljit obračun prizadevanj sindikatov v občini v minulem dvoletnem obdobju. Zato smo tudi pripravili razmeroma obsežno poročilo o delu sveta, njegovih organov in seve tudi oceno dela sindikalnih podružnic.

Ob pripravah na občni zbor smo se odločili, da bomo posebno pozornost posvetili problemom, ki se pojavljajo v delavskem in družbenem samoupravljanju, saj se nam na tem področju poraja vrsta nerešenih vprašanj, med katerimi so tudi mnoga sistemska. Tako na primer vprašanja o reelekciji, zaslovanju in drugem. Odločneje se nameravamo dotakniti delitvenih sistemov, pri čemer najbolj izstopata vprašanja akumulacije in osebnih dohodkov. Posebno pozornost kaže v tej zvezi posvetiti delitvenim odnosom, saj so se skladi v letošnjem letu v našem gospodarstvu precej zmanjšali. Sicer pa pričakujemo, da bodo delegati na zboru z vso resnostjo in odgovornostjo obravnavali tudi nekatera vprašanja, ki se porajajo ob uresničevanju gospodarske in družbene reforme, saj je znano, da so posamezni kolektivi v gospodarstvu in v družbenih službah v neenakopravnem položaju, drugi pa kljub enakim pogojem ne dosegajo enakomernega razvoja.

Vili Skrt

tajnik občinskega sindikalnega sveta v Celju:

● Kakšne so vsebinske priprave na vaš občni zbor?

Da ne bi na občnem zboru obravnavali vseh problemov in nalog, ki jih morajo hkrati tudi kot napotilo za delo sindikalnih podružnic in občinskega sveta, bomo razpravo o omenjenih treh temah organizirali v treh skupinah, ki jih bodo sestavljali delegati, dosedanja člani plenuma in člani občinskih odborov. Te skupine naj bi v sproščenih pogovorih pred občnim zborom obravnavale celotno problematiko nalog sindikata, iz obilice vprašanj izluščile najbistvenejše, predlagale občnemu zboru konkretne zaključke, ki bodo služili za program dela občinskega sindikalnega sveta. Da bi zagotovili ustvarjalno razpravo, so vodje posameznih skupin pripravili teze, ki smo jih na predstevstvu pregledali in jih posredovali vsem delegatom.

Miha Ošlak

predsednik ObSS Ravne na Koroškem:

● katerim vprašanjem ste v referatu, ki ga snujete prav v teh dneh za občni zbor, posvetili največ pozornosti?

Zaostrene pogoje gospodarjenja občutimo posebno letos. Zategadelj bom precejšen del referata posvetil osnovnemu problemu današnje gospodarske politike — ustvarjanju in delitvi dohodka.

Na Ravnah smo bili med prvimi, ki smo uvedli delovne enote. Dali smo jim precej pristojnosti v delitvi dohodka in v kadrovskih vprašanjih. Danes pa ugotavljamo, da je precej zadev pri decentraliziranem gospodarjenju in samoupravljanju ekonomsko neurejenih. Zaostrene pogoje gospodarjenja podirajo stara merila, ki smo jih v začetku določili za delovne enote, ker dohodek koncentriramo in ga prelivamo iz delovne enote v delovno enoto. Takšne izkušnje narekujejo drugačen sistem nagrajevanja. Dosedanja merila za nagrajevanje, ki so zasnovana na osnovi tržnih cen, je potrebno opustiti in uvesti merila, ki bodo temeljila na osnovi planskih cen. Doslej se je namreč dogajalo, da smo po delovnih enotah obseg proizvodnje dosegli in ga celo preseglili, medtem ko so se izdelki kopičili v zalogah. Delovne enote so prikazovale višek dohodka, v resnici pa je bilo podjetje v težkem materialnem položaju.

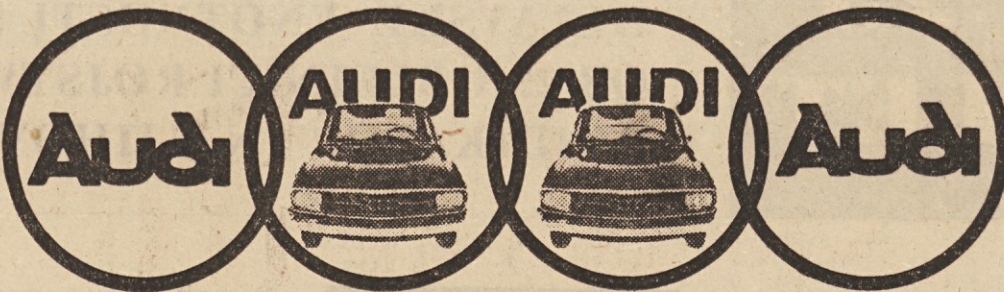
Ob vsem tem bi želel poudariti, da bi morali gospodarstvu priskočiti na pomoč znanstveni inštituti in pomagati razvijati samoupravljanje in delovne enote, ne pa da se takšnih in podobnih vprašanj lotevamo le politične organizacije.

Ekskluzivni modeli za jesen in zimo

modna hiša

Ljubljana—Maribor—Osijek

AUTOCOMMERCE

LJUBLJANA TRDINOVA 4

IZ RAZGOVORA S FRANJEM KOČARJEM, PREDSEDNIKOM MEDOBSČINSKEGA ODBORA SINDIKATA DELAVCEV PROMETA IN ZVEZ V CELJU

»Zaupamo v moč prepričevanja!«

Pred dnevi je bil v Celju ustanovni občni zbor medobčinskega odbora sindikata delavcev prometa in zvez, ki povezuje 3700 članov sindikata iz 28 delovnih organizacij prometa in zvez, kolikor jih deluje na območju šestih občin v celjski regiji.

Predsednika tega odbora, tovariša Franja Kočarja smo ob tej priložnosti zaprosili za kratek razgovor.

»Kakšni so bili vzroki, ki so pripeljali do ustanovitve novega sindikalnega vodstva delavcev prometa in zvez za celjsko področje?«

»Poudaril bi predvsem to, da so se po ukinitvi okrajnih sindikalnih svetov nekako preveč razrahljale vezi med podružnicami in višjimi sindikalnimi vodstvi.« je odvrnil tovariš Kočar. »Drži, da so potem občinski sindikalni sveti obravnavali tudi problematiko prometa in zvez. vendar pa je zavoljo objektivnih vzrokov vselej manjkalo poglobljene razprave o specifičnih problemih kolektivov. Ravno področje prometa in zvez pa je za vsako družbo zelo zanimivo in tudi pomembno, saj pomeni sestavni del vsake nacionalne ekonomike. Če ta panoga zaostane za splošnim gospodarskim razvojem, potem tudi preostalo gospodarstvo občuti posledice tega.

To poudarjam zaradi tega, ker so še mnogi med nami prepričani, da promet in zveze pomenijo nekakšno javno službo, ki naj na svojih ramenih nosi tudi del stroškov poslovanja gospodarstva. Pri tem, žal, pozabljajo, da tudi promet in zveze v naši družbi pomenijo gospodarsko dejavnost, ki je dolžna ustvarjati lastno akumulacijo, da bi lahko samostojno skrbela tako za enostavno kot za razširjeno reprodukcijo.

Pri sedanjem odnosu družbe in gospodarstva do prometa in zvez gre torej za to, da smo zlasti sindikati dolžni vplivati na spreminjanje tega odnosa. Zdej, ko smo združeni in okviru iste regije v istem strokovnem sindikatu, je ta naša naloga v marsičem tudi olajšana. Temeljito se bomo namreč lahko pogovorili o naših problemih in skupno iskali argumente v prid naših stališč. Gre torej predvsem za to, da je treba drugim gospodarstvenikom in tudi družbenim organom dopovedati, da bo ostalo gospodarstvo trpelo vedno večjo škodo, če ne bo podprlo naglejšega razvoja in modernizacije prometa in zvez.

»Pravzaprav že prehajate na tisto, kar je bilo namenjeno za posebno vprašanje: kakšen delovni program si je že ali si šele želi izoblikovati novi odbor sindikata delavcev prometa in zvez v Celju?«

»Veste, težko je govoriti o nekem konkretnem programu, ker je v delu naših organizacij toliko specifičnosti, da jih ljudje iz stroke včasih komaj razumejo. Kot pa sem že rekel, gre predvsem za vztrajno in odločno akcijo, v kateri bo tudi sindikat pomagal utrjevati spoznanje o vzročni povezanosti med problemi in urejenostjo prometa in zvez na eni strani ter gospodarstva in družbe kot celote na drugi strani.

Poglejte, za primer, naše železnice. Povsod po svetu so bolj razvite in modernizirane kot pri nas, pa vseeno poslušajo z izgubo ali komaj na meji rentabilnosti. Ugotavljajo pa, da železnico potrebujejo, ker pač pomeni edino sredstvo za transport

masovnega blaga. Izgube zato pokriva država, ker tako veleva interes nacionalne ekonomike. Pri nas družba za zdaj sicer tudi še pokriva izgube, vendar zahteva, da bi si železnica sama ustvarjala sredstva za reprodukcijo. Morda bi to bilo tudi uresničljivo, če v preteklosti ne bi do skrajnosti zanemarili naših železnic in če prizadevanj železničarjev za izboljšanje poslovanja še zdaj ne bi ovirali raz-

lični ukrepi, ki pomenijo čisto administrativno vmešavanje države v poslovanje samostojnih in samoupravnih delovnih organizacij. Kakšni so ti problemi, zdaj ne bi govoril, saj so tudi sindikati zadnji mesec imeli več posvetov o problematiki železnice. To omenjam zato, da bi pojasnil, da bomo našo nalogo izpolnjevali, če bomo vztrajno terjali odpravljanje že ugotovljenih in morda še novih sistemskih in drugih slabosti, ki hromijo uveljavljanje tržnih odnosov in samouprave tako na železnici kot v drugih dejavnostih, ki jih vključuje naš sindikat. Če se namreč borimo za to, potem se borimo tudi za boljše življenjsko raven naših delavcev.«

-mG

ODSTOPNICE NE MORE BITI

(Nadaljevanje s 1. strani)

takšnem ritmu obnavljanja osnovnih sredstev zagotoviti konkurenčnost gospodarstvu bodisi na domačem bodisi na tujih tržiščih? Ali je čisti dohodek realen ob tako odmerjenih amortizacijskih sredstvih? Ali bodo tolikšna sredstva za obnovo uspela zagotoviti širjenje proizvodnih kapacitet za intenzivnejše zaposlovanje novih delavcev?

REALNA PRIČAKOVANJA

Vprašanja niso ostala brez odgovorov. Na kratko naj jih ponovimo: ne, menijo novomeški sindikati. Sicer pa to nikalnicu potrjuje še neki drug problem, ki se zadnje čase vedno bolj zaostčuje in ki bi ga spet lahko strnili v vprašanje: kako čedalje večjemu številu občanov zagotoviti delo?

Novomeški sindikati ugotavljajo, da je število zaposlenih v zadnjih treh letih upadlo in da je šele letos spet nekoliko poraslo — za nezaten 1%. Posledica take dinamike zaposlovanja pa je seveda porast brezposelnih. Ta druga dinamika, primerjana na devetih mesecih, pa razkriva tole podobo: v 1965 letu se je število brezposelnih povečalo za 33%, v naslednjem letu za 48%, letos pa še za 197 odstotkov.

Tako se ob vprašanju, kako zagotoviti delo mladim, ki se vsako leto vključujejo v proizvodnjo, pravzaprav — naj bi se vključevali, pridružuje nekaj novih. Čemu je med zaposlenimi vedno več strokovnih delavcev in delavcev s poklicem? Čemu od 435 brezposelnih v septembru dobiva denarno nadomestilo komaj 4%, čemu je zdravstvenega zavarovanja deležnih delavcev 16% brezposelnih delavcev?

Nekaj bo treba ukreniti, saj tegobe teh ljudi preraščajo v širši družbeni problem. V novomeških sindikatih zato menijo, da bi bilo treba okrepiti fondne, iz katerih zavodi za zaposlovanje izplačujejo pomoč brezposelnim. Tudi v sindikatih se bo treba pogovoriti, ali smo res storili vse, če smo izplačali finančno pomoč v višini delež vplačane članarine nekoga, ki

je deset, petnajst ali celo več let dajal družbi znaten del vrednosti svojega dela. Marsikaj bo treba spremeniti tudi v kadrovski politiki delovnih organizacij, zajeziti nadurno delo, dopolnilno honorarno delo, uvesti družbeni nadzor nad zaposlovanjem.

Vse to so rešitve, ki lahko bistveno omilijo problematiko zaposlovanja, kajti utvar, da bomo s tem problem tudi že razrešili, si ne kaže delati. Dejansko razrešitev pa lahko zagotovijo le gospodarska ekspanzija, povezana z uvedbo sodobne tehnologije, organizacije dela in poslovanja, povezana s stalnim nadomeščanjem moralno in fizično zastarelih proizvodnih sredstev. In ne kaže si pred to resnico zatiskati oči, tudi ne pred tem, da je ta pot precej dolga, za marsikoga tudi spolzka. Je pa to zanesljivo edina pot, ki lahko privede do tega, da bo mladim generacijam zagotovljen kos kruha.

V tem trenutku prav gotovo trpko in prav malo tolažeče spoznanje — vendar je prav tako, kot je grenko, tudi resnično in zavolje tega dragoceno, saj obeta ukrepanje.

S. B.

Z OBČINSKIH SINDIKALNIH SVETOV

● ZAGORJE:

Na seji občinskega sindikalnega sveta Zagorje, ki je bila pred dnevi, so se člani pomenuili o dosedanjih in prihodnjih pripravah na združitev zasavskih premogovnikov. V prihodnjih dneh namreč namerava rudniški sindikalni odbor sklicati posvetovanje in obratno konferenco, na katerih bodo ruderjem zagorskega rudnika podrobno obrazložili bistvene prednosti združitve, možnost za hitrejšo modernizacijo proizvodnih naprav in še nekateri druga aktualna vprašanja, da bi se tako čimbolj temeljito pripravili na referendum, ki ga nameravajo izvesti po 20. decembru letos. Razen tega so se na občinskem sindikalnem svetu pogovorili o dosedanjih pripravah na občni zbor sindikalnega sveta, ki naj bi bil delovni dogovor o vlogi sindikatov pri izvajanju gospodarske in družbene reforme. Delegatom bodo v prihodnjih dneh razdelili obsežno poročilo o dosedanjem delu občinskega sindikalnega sveta in sindikalnih organizacij zagorskih podjetij. Na zadnji seji predsedstva sindikalnega sveta pa so udeleženci tudi soglasno podprli akcijo za zbiranje sredstev za obnovo in izgradnjo šol v zagorski občini. Predsedstvo bo o tem obvestilo vsa vodstva sindikalnih organizacij in jim predlagalo naj v svojih kolektivih organizirajo razprave s člani o pomembnosti prispevka za izgradnjo šol.

● KOPER:

Predsedstvo občinskega sindikalnega sveta Koper je poročilo vsem podružnicam seznanilo svoje člane s skrajnim rokom za uveljavljanje delovne dobe s pričami. Rok za vložitev takih zahtevkov namreč poteče 31. decembra letos. Med zaposlenimi pa je mnenju ObSS še mnogo tujkih, ki za ta skrajni rok ne vedo.

● LJUTOMER:

Minuli teden so se v Ljutomeru zbrali predstavniki občinskih sindikalnih svetov Pomurja in predstavniki strokovnih odborov sindikatov Pomurja.

Udeleženci so na posvetovanju razpravljali o nalogah sindikatov in nadaljnjem izvajanju naše družbene in gospodarske reforme, o problematiki, ki spremlja izvajanje reforme, o integracijskih procesih v kmetijstvu, zdravstvu itd.

Razpravljali so tudi o delu in o uveljavljanju letos formiranih medobčinskih odborov strokovnih odborov sindikatov v Pomurju, v katerih so vključene vse sindikalne organizacije razen sindikalnih podružnic družbenih služb s področja občine Ljutomer. V razpravi je bilo ugotovljeno, da so medobčinski odbori dobri zastavili svoje delo in da opravičujejo svoj obstoj. Vendar pa je potrebno odpravljati dvotirnost pri delu med strokovnimi odbori in občinskimi sindikalnimi sveti, kar se pri nekaterih zadevah še pojavlja. Zavzeli so se za čimbolj samostojno delo strokovnih odborov in za boljše povezavo s republikanskimi odbori strokovnih sindikatov, kar doslej še manj ka.

A. E.

KOMBINAT
LESNO
PREDELOVALNE
INDUSTRIJE
LOGATEC

proizvaja in nudi:
• KVALITETNA VEZANA OKNA IN BALKONSKA VRATA
• ROLETE IZDELANE IZ LESENIH PROFILOV, PREBLEČENIH S PLASTIKO
• STRUŽENE FOTELJE IZ MASIVNE BUKOVINE

Vse individualne graditelje opozarjamo na našo stalno zalogo tipskih oken in balkonskih vrat.

Zahtevajte ponudbe!

STIKI S TUJINO

ZAPISEK V OBČNEGA ZBORA OBSS VRHNICA

POLOVIČARSTVO SE MAŠČUJE

Po štirih letih so minulo nedeljo imeli svoj občni zbor tudi vrhniški sindikati. V dvorani se je sicer zbralo komaj toliko delegatov, da so še bili sklepni in jim občnega zbora ni bilo treba preložiti. Navzlic temu pa ni manjkalo kritične razprave o doseganju delu in vlogi sindikatov v komuni in v delovnih organizacijah. Ze dlje časa namreč ugotavljajo, da marsikatera koristna pobuda propade samo zaradi tega, ker so sindikati marsikdaj le na pol v dogajanjih po kolektivnih in v občini kot celoti.

Zanimiva je ugotovitev občnega zbora, potrdila sta jo tako uvodno poročilo predsednika Čedomirja Vuge kot razprava, da se kolektivni gospodarskih organizacij v dokajšnjim uspehom vključujejo v gospodarsko reformo, da pa zaradi tega postajajo vse bolj »slepi in gluhi« za razreševanje tistih problemov, ki jih tarejo izven zidov delovnih organizacij. Hkrati pa je za vrhniško občino tudi značilno, da negospodarske dejavnosti pravzaprav še ne občutijo delovanja reforme in zato še kar naprej delajo in mislijo po starem. Se so torej rezervne, ki to omogočajo, čeprav bi z racionalnejšo porabo sredstev,

denimo v šolstvu, zdravstvu in še marsikje, nemara lahko dosegli, da bi bili občani zadovoljnejši z uslugami in z delom negospodarskih dejavnosti nasploh.

Ta dejstva omenjamo zaradi tega, da bi opozorili, kako nevarno je to, če vsak vidi le svoje najožje interese. Z vsemogočnim izgovorom, da manjka sredstev, je na primer dobra polovica vrhniških delovnih organizacij odbila pobudo, da bi že v letošnjem letu zbirali po 0,4 odstotka sredstev od osebnih dohodkov za financiranje otroškovarstvenih ustanov v občini. Samo na Vrhniki pa je več kot 160 otrok, ki nimajo urejenega varstva, čeprav sta oba roditelja zaposlena, največkrat oba v isti delovni organizaciji. Čeprav pa po kolektivnih vedo, da zlasti matere niso dovolj zbrane pri delu, da se marsikdaj tudi ponesečijo samo zaradi tega, ker bolj mislijo na dom in na otroke kot na delo, pa se nikakor niso mogli dogovoriti za tak ni-

nimalni prispevek, čeprav povsod v načelu soglašajo, da bo za otroško varstvo treba nekaj storiti...

»Kje je bil sindikat ob takih in podobnih primerih?« so glasno vprašali nekateri delegati. Odgovora na to vprašanje na občnem zboru niso dobili, čeprav so mu kot gostje prisostvovali mnogi predsedniki sindikalnih podružnic in direktorji delovnih organizacij. Ne glede na to pa je očitno, da sindikalne podružnice v tej občini ne razumejo, da niso dolžne podpreti le prizadevanj za čimdoslednejšo delitev po delu in za ugodne poslovne uspehe, ampak da se morajo boriti tudi za razreševanje tistih vprašanj, ki proizvajalce teže takrat, kadar niso na svojih delovnih mestih. Skrb za človeka kot ena izmed temeljnih funkcij sindikata torej ni in ne more biti omejena samo na dogajanja za vrati podjetij.

Se o marsičem drugem so se pogovorili delegati na občnem zboru vrhniških sindikatov. Mnenja so bila bolj kritična kot pohvalna, kajti edino, s čimer so zares lahko zadovoljni, je to, da so znali preprečiti odpuščanje delavcev iz lastnih organizacij. Vendar prav to, da so ostro in odkrito spregovorili o doseganju, pogosto polovičarskem delu, opravičuje upanje da se bodo zdaj odločneje lotili vsega tistega, o čemer so prepričani, da pomeni njihovo dolžnost. —mG

PLENARNO ZASEDANJE LJUBLJANSKEGA MESTNEGA ODBORA SINDIKATA GRADBENIH DELAVCEV

Za poglobljanje samoupravljanja

Na zadnjem plenumu ljubljanskega mestnega odbora sindikata gradbenih delavcev je za osnovo v razpravo služilo gradivo pod skupnim naslovom — samoupravljanje in tržni odnosi v gradbeništvu, ki ga je pripravila analitsko študijska skupina pri republiškem sindikalnem svetu. Člani plenuma mestnega odbora so menili, da je ta analiza predvsem dobra osnova za nadaljnje delo na tem področju, zlasti pa so ugotavljali, da je treba vzroke za težave v mnogih gradbenih delovnih organizacijah, kjer še niso dovolj razvili samoupravnih odnosov, iskati predvsem v tistih dejavnostih, ki vplivajo na dohodek. Tržni odnosi namreč ne pome-

nijo oviro samoupravljanja, temveč nasprotno terjajo čedalje bolj razvite samoupravne odnose. Zato so se člani plenuma zavzeli, da morajo poslej sindikati svojo politično akcijo v delovnih organizacijah vse močneje usmerjati v poglobljanje samoupravljanja. Predvsem pa bodo morali sindikati v delovnih organizacijah zagotoviti to, da kolektivni prilagode svojo interno zakonodajo spremenjenim ekonomskim odnosom, da si jasno opredelijo dolgoročne in kratkoročne programe razvoja, predvsem pa da konkretizirajo odgovornost slehernega delavca pri uresničevanju teh nalog.

M. Z.

Pravna posvetovalnica DE

VPRAŠANJE:

Moja hčerka je zaposlena kot vajenka v gostinskem podjetju že tretje leto. Prva dva meseca letošnjega leta je obiskovala gostinsko šolo. V marcu pa je imela enomesečno prakso v gostinski šoli, nakar je ponovno nastopila vajensko razmerje v gostinskem podjetju, kjer je še danes. Kljub temu, da se približuje konec koledarskega leta in kljub njeni izrecni prošnji ji direktor gostinskega podjetja noče odobriti letnega dopusta, sklicujoč se na to, da bi ga morala izkoristiti v gostinski šoli. M. R. — LITIJA.

Uredba o vajencih je sicer prenehala veljati, vendar pa se smiselno uporablja še vedno, dokler ne bodo izdani posebni predpisi o urejanju vajenskih razmerij, ki do danes še niso izšli. Za vajenska razmerja se zato še vedno uporablja uredba o vajencih (Ur. list FLRJ, št. 39/52), ki izrecno določa, da o vajencih v vsakem koledarskem letu pravico do plačanega letnega dopusta 30 dni in to v času letnih šolskih počitnic ter 7 dni v času zimskih šolskih počitnic. Vaši hčerki kot vajenki zato gre letni dopust 30 dni v gostinskem podjetju, kjer dela kot vajenka, in bi ji ga podjetje moralo odobriti v času letnih počitnic. Pri tem se ne more podjetje sklicevati na to, da bi morala vaša hčerka koristiti svoj letni dopust v gostinski šoli, ker je v praksi vajenska učna doba gostinskih delavcev deljena tako, da nekaj mesecev vajenec obiskuje gostinsko šolo, preostanek leta pa prebije kot vajenec v gostinskem podjetju. V primeru, da direktor gostinskega podjetja noče odobriti vaših hčerki rednega letnega dopusta, se obrnite s posebnim pismenim zahtevkom na organ upravljanja, da ji to odobri. Obenem pa lahko direktorja gostinskega podjetja prijavite sodniku za prekrške, ki ga lahko kaznuje z denarno kaznijo do 100,00 N-din. Kolikor pa tudi v tem primeru gostinsko podjetje ne bi odobrilo letnega dopusta, lahko zahtevate tudi odškodnino za neizkoriščen letni dopust v višini ustvarjenega dohodka, ki ga je imelo podjetje spričo dela vaše hčerke na njenem delovnem mestu.

A. POLJANŠEK

VPRAŠANJE:

Zaposlila sem se v delovni organizaciji za nedoločen čas na delovno mesto knjigovodje ter bi morala nato po približno petih

mesecih delovnega razmerja nastopiti porodniški dopust. Ko je sekretar podjetja izvedel za mojo nosečnost, je zahteval, da privolim v sporazumno prenehanje dela, sicer pa bo zoper mene uvedel postopek zaradi kršitve delovnih dolžnosti. Zaradi teh in še drugih groženj sem v strahu ta sporazum podpisala, čeprav sem ga nato še isti dan preklicala. Kljub temu pa je naslednjega dne samoupravni organ potrdil prenehanje mojega delovnega razmerja z mojo privolitvijo ter mi izdal tudi ustrezno odločbo. Zanima me, ali lahko izpodbijem tako odločbo delovne organizacije pred sodiščem? B. A. — LJUBLJANA.

Člen 101 temeljnega zakona o delovnih razmerjih določa, da lahko delovna skupnost sklene, da preneha delo delavcu z njegovo privolitvijo. Na kakšen način da delavec privolitev, da bi mu prenehalo delovno razmerje, pa morajo urejati splošni akti delovne organizacije. Vsekakor pa sodim, da ste upravičeni preklicati svojo privolititev, dokler o njej ni sklepal pristojni samoupravni organ delovne organizacije, zato v vašem primeru zaradi vašega preklica sekretar sploh ni bil upravičen predati vaše privolitve organu samoupravljanja, da odloča o vašem prenehanju dela. Mislim, da se lahko pred sodiščem izpodbija tudi določba delovne organizacije o prenehanju dela s privolitvijo delavca, seveda če ste izkoristili pravico ugovora ali če je sklepal o prenehanju dela najvišji organ upravljanja, pri čemer lahko uveljavljate poleg že navedenih razlogov tudi pomanjkanje vaše volje ob privolitvi za prenehanje dela zaradi zmote, grožnje, zvijače ali sile.

A. POLJANŠEK

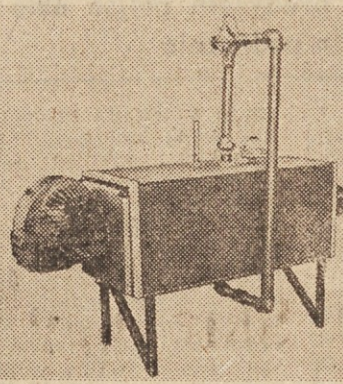
KUPON za pravno posvetovalnico DE

EMO CELJE

PREDNOSTI KOTLOV SO:

- mali, blok kotel izrednega učinka
- učinek kotla je 32.000 kcal/h
- stopnja izkoriščenja goriva je 87 %
- bojler je mogoče ogrevati tudi izven sezone

ZAHTEVAJTE
PODATKE IN
DOKUMENTACIJO
V TOVARNI
EMO CELJE

... v jugoslovanskih sindikatih

Centralni svet

Izjava predsednika SOHIO

Ob odhodu delegacije največje japonske sindikalne centrale SOHIO iz Jugoslavije, le-ta se je pred dnevi mudila pri nas kot gost CS ZSJ, je njen predsednik Hori odgovoril na nekatera vprašanja zunanje-političnega urednika lista Rad. V tem intervjuju je predsednik sindikatov SOHIO med drugim dejal tudi tole:

— Vladna politika »pospešene gospodarske rasti« in še posebej državna finančna politika kot tudi kreditna politika bank sta vplivali na hiter porast monopolov in na krepitev njih prevlade v japonski ekonomiki. Zahvaljujoč tako imenovani industrijski reorganizaciji in v dobrih meri izkoriščujoč liberalizacijo trgovine in dotoka kapitala so si japonski monopoli kmalu zagotovili kontrolo nad majhnimi in srednjimi podjetji, tako da danes moremo govoriti o monopolistični »bazilicaciji« teh podjetij, katerih specializirana proizvodnja je popolnoma odvisna od kooperantskih odnosov z velikanskimi monopoli.

V podkrepitev te trditve je predsednik Hori navedel podatke, da 200 največjih japonskih družb, ki predstavljajo komaj 0,04 odst. celotnega števila podjetij na Japonskem, danes združuje v svoji lasti že 45,5 odst. celotnega investicijskega kapitala v državi in zaposluje 37 odst. vseh japonskih delavcev.

— Sindikati nasprotujejo taki vladni politiki, je nadaljeval predsednik SOHIO, ki zasleduje samo koristi velikega kapitala in zanemara interese delavcev. Sindikati zahtevamo spremembo take politike, da bi se tako izboljšal položaj delavskega razreda in da bi porasla življenjska raven delovnih ljudi. Treba je namreč vedeti, da so mezde na Japonskem znatno nižje od mezd v drugih kapitalističnih državah. Čeprav je bil v zadnjih letih storjen korak naprej, pa so bile mezde na Japonskem leta 1965 5,8-krat manjše kot v ZDA, 2,7-krat manjše kot v Veliki Britaniji in 2,3-krat manjše kot v Zahodni Nemčiji. Zato si je SOHIO že leta 1961 zadal nalogo, da izbori izenačenje mezd japonskih delavcev z mezdami v Zahodni Evropi.

Brez odmeva

Gosn in Hercegovina

Ko je pred časom komisija za družbeno ekonomske odnose pri sarajevskem mestnem sindikalnem svetu povabila predstavnike šestnajstih večjih delovnih organizacij na posvet, jim je k vabilu priložila tudi gradivo, ki so ga pripravili zvezni upravni organi o gospodarskih gibanjih v letošnjem letu in o osnovnih elementih ekonomske politike v prihodnjem letu. Tako je namreč Mestni sindikalni svet Sarajevo hotel čimbolj neposredno priti do stališč posameznih delovnih organizacij o nekaterih za te kolektive življenjsko pomembnih vprašanjih.

Toda kot vse kaže, so se sindikalni delavci na sarajevskem mestnem sindikalnem svetu ušeli, vsaj v tem, ko so mislili, da gre za življenjsko pomembna vprašanja. Od vseh povabljenih predstavnikov delovnih kolektivov se namreč povabilu na posvet ni odzval — nihče!

Morda zato, ker so sindikati sklicali posvet po delovnem času, ob 17. uri? Kdo bi vedel, zakaj!

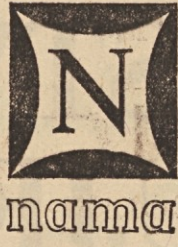
Makedonija

Sindikati zahtevajo

Na zadnji seji predsedstva RS ZSJ za Makedonijo so člani ocenili letošnja gibanja v gospodarstvu. Pri tem so ugotavljali, da fizični obseg proizvodnje sicer narašča, vendar intenzivnost tega gibanja znatno zaostaja za planskimi predvidevanji.

Letos pa so se vnovič poslabšali odnosi v delitvi neto produkta med delovnimi organizacijami in družbo. Medtem ko so gospodarske organizacije še lani razpolagale s 60 odst. neto produktu zmanjšal celo za 9 odst. Zato je tudi pred-54 odst. v povprečju, medtem ko se je delež industrije v neto produktu zmanjšal zelo za 19 odst. Zato je tudi predsedstvo makedonskih sindikatov zahtevalo, da se čimprej spremeni gospodarski instrumentarij, ki uravnava delitev neto produkta, sicer je vprašanje, ali se bodo lahko uresničila osnovna hotenja gospodarske reforme. Makedonski sindikati so tudi vnovič opozorili, da so nosilci razširjene reprodukcije delovni kolektivi in da bi vsako odstopanje od tega načela pomenilo samo slabljenje ekonomske moči gospodarstva. To tudi najbolj zgovorno potrjuje podatke, da se je udeležba delovnih organizacij pri investicijah zmanjšala v primerjavi z minulim letom kar za 5,2 odstotka!

SINDIKAT NAJ BO NA ČELU, NE PA NA REPU DOGODKOV

LJUBLJANA

VSE ZA ZIMSKI ŠPORT

zopet v III. nadstropju trgovske nama v Tomšičevi ulici 2

- smuči vseh vrst in velikosti, z okovjem in brez njega
- varnosne vezi Tyrolia, Marker, Unikrom
- smučarski čevlji
- drsalke

Nakup tudi na potrošniški kredit!

Akumulativnost gospodarstva je potrebno povečati, toda ne z administrativnimi posegi ● Medsebojna pomoč delovnih organizacij pri odpiranju novih delovnih mest ● V sindikalnem delu zahteva sedanji čas predvsem boljše delo sindikalnih podružnic

»SINDIKAT NAJ BO GLASNEJŠI«

Ta stavek, izrečen brez poudarka na občnem zboru Občinskega sindikalnega sveta Črnomelj, je odlično in — sodeč po obsežnih nerešenih naloga — potrebno delovno geslo novega sindikalnega vodstva

(Nadaljevanje s 1. strani)
 upravljanje. Vodstva odločajo mimo samoupravnih organov, predloge strokovnih vodstev pa sprejemajo samoupravna vodstva brez večjih in temeljitejših razprav, tako rekoč po najkrajši poti. Posamezniki zahtevajo v imenu večje produktivnosti in bolj racionalnega gospodarjenja oslabitev samoupravljanja in poskušajo proizvodnjo izločiti iz okvira samoupravnih pravic in odnosov.

Ob tem pa se vsiljuje vprašanje, kakšna je bila intervencija vnanjih in notranjih družbeno-političnih sil v delovnih organizacijah, kjer strokovne službe ali posamezniki krnijo samoupravljanje, in kako so te politične sile krepile samoupravno zavest ter pomagale v konkretnih primerih.

Neuspeli referendum v podjetju Belt glede integracije z livarno LIC je že drugi primer, da politične organizacije niso odigrale svoje vloge; precejnevale so zavest proizvajalcev in premalo prislunhile razpoložljivim množice, ki so jo z neodgovornimi in neumestnimi izjavami o zmanjšanju osebnih dohodkov, če se združijo z LIC, zavedli posamezniki. Sindikat je bil sicer glavni animator integracije, ki je vrhova obeh podjetij prepričal v gospodarsko nujno tega ukrepa, ni pa pridobil neposrednih proizvajalcev. In — kar je še najbolj nerazumljivo — ni opozoril, da bi morali samoupravni organi najprej izvesti referendum, potem šele sklepati o integraciji — takšna pot združuje bi bila najbolj demokratična — ampak je združevalni postopek potekel obratno in postavil tako samoupravno vodstvo kakor strokovne službe v obeh podjetjih v zelo mučen položaj — do naslednjega referenduma...

SAMOUPRAVNI EKSCES V DRUŽBENIH SLUŽBAH

Mnogo je neurejenih vprašanj tudi v družbenih službah. Nastala so iz dveh razlogov: šibka ekonomska baza črnomeljske občine se zrcali tudi v premajhnih finančnih sredstvih za družbene službe, da so težave še večje, pa tudi samoupravljanje ni primerno razvito. Kolektiv Osnovne šole Črno-

melj je že lani zahteval, da se v osebnih dohodkih izenači z drugimi družbenimi službami v občini in vrednotenje dela uskladi z vrednotenjem prostvenih delavcev v republiškem merilu. Občinski sindikalni svet je zahtevo podprl, toda v občinskem proračunu ni denarja, da bi prosvetnim delavcem ustregli. Problem naj bi novo občinsko vodstvo pomagalo rešiti v okviru širše družbeno-politične skupnosti, da ne bodo že mlade generacije občutile družbenim in socialističnim načelom tujih razlik, kot je zapisano v letnem poročilu.

Manj kot pri reševanju materialnih vprašanj šolstva se je prejšnje občinsko sindikalno vodstvo angažiralo pri urejanju notranjih odnosov v črnomeljskem zdravstvenem domu. Več kot leto dni so se zaostrvali z najraznovrstnejšimi očitki. Ti

konflikti so bolj kot kolektiv zdravstvenih delavcev prizadeali financiranje — gospodarske organizacije, ker sta trpela obseg in kakovost dela. Zaradi notranjih razčiščevanj, ki pa so bila brezuspешna, so delavci čakali na pregled, prenekateri pa se je po prestani bolezni z enodnevno zamudo vrnil na delo.

Notranji spor v Zdravstvenem domu še ni končan, ker so družbeno-politične sile premalo podprle napredna stališča glede poslovanja in samoupravljanja.

Pripomba »sindikat mora biti bolj glasen«, izrečena na občnem zboru, je bila torej umestna. Morda bi kazalo dodati še: »in vtrajnejši«, kajti poznavanje vseh problemov in skrb za izpolnitev notranje zakonodaje, kar je oblikovalo prejšnje sindikalno vodstvo, ni reševanje najkločljivejših problemov.

MARIOLA KOBAL

V HRASTNIKU ŽE PRIPRAVLJAJO AKCIJSKE PLANE ZA LETO 1968

POSEBNA SKRIB VELJA IZVOZU

Letos blizu 1 milijon S-dinarjev narodnega dohodka na prebivalca in skoraj 500 dolarjev izvoza na zaposlenega

V hrastniških podjetjih se pripravljajo na gospodarsko leto 1968 na osnovi letošnjih rezultatov in nekaterih načrtov, ki jih nameravajo uresničiti v celoti prihodnje leto. Pri tem si veliko obetajo od nadaljnje utrjevanja poslovno-tehničnega pa tudi kooperacijskega sodelovanja z domačimi in tujimi partnerji. Na to pot so namreč krenile že tri največje delovne organizacije, predvsem steklarna, tovarna kemičnih izdelkov in podjetje Sijaj, medtem

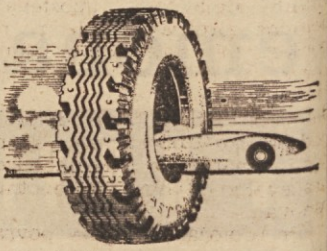
ko je predurmi tudi integracija zasavskih rudnikov.

Čeprav so letos v hrastniškem gospodarstvu v glavnem dosegli zadovoljive rezultate, je očitno, da bo mogoče prihodnje leto z intenziviranjem proizvodnje in s povečano vključitvijo v mednarodno delitev dela doseči še boljše uspehe. Predvidevajo, da bodo letos dosegli približno 9800 N-din narodnega dohodka na občana, medtem ko menijo, da bo izvoz znašal približno 500 dolarjev na zaposlenega. Posebno pomembno pa je tudi to, da hrastniška podjetja izvažajo predvsem na tržišče s konvertibilnimi valutami.

Letos je tudi hrastniška steklarna začela posegati s prodajo svojih izdelkov na bližnji vzhod. Pred kratkim so se mudili v podjetju predstavniki uvožno-izvoznega podjetja iz Libanona. Razen prvih 8000 dolarjev, ki so jih za svoje izdelke doslej iztržili na tem tržišču, so ob tej priložnosti sklenili še pogodbo za izvoz svojih izdelkov v vrednosti 7000 dolarjev. Ugotovili pa so, da ima steklarna realne možnosti, da začne izvažati v nekatere arabske dežele, kjer je veliko zanimanje za namizno steklo in svetlobna telesa.

V občini Hrastnik so pred nedavnim ustanovili tudi posebno komisijo, ki bo izdelala osnutek resolucije gospodarskega in družbenega razvoja za leto 1968. Z resolucijo nameravajo v občini začrti osnovne smernice spuščenega izvajanja gospodarske in družbene reforme in v teh prizadevanjih mobilizirati vse sile. Zategadelj so pravočasne priprave hrastniških delovnih organizacij na gospodarjenje v letu 1968 bistvenega pomena ne samo zavoljo sestave realnih planov, marveč tudi zato, da bi na osnovi dosežanih izkušenj lahko uspešneje premasovali nekatere težave zaradi nelikvidnosti, bodisi tiste, s katerimi se srečujejo na trgu.

M. Z.

Veletrgovina

Ljubljana, Bežigrad 6

vas vabi, da izberete iz sortiranih zalog:

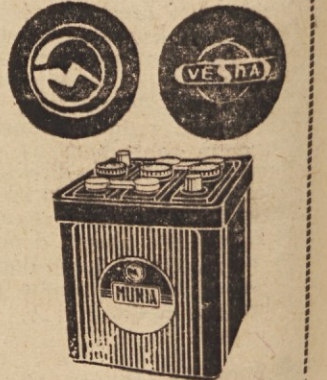
Usnje, tesnila, potrebščine za sedenje, gumijarje, tapetnike, gumijarje čevl, gumo v ploščah in palicah, gumijarje profila, silnasta in pognonska jermena, transportne trake, pnevmatiko in ostale gumijarje izdelke, zehlneni tekstil, klobučevino, luto, vrvarske izdelke, polirne fiske, dekorativne tkanine in rvice, zaščitne obleke, predpasnike, pokrivala, felade, marke, očala, rokavice, obuvale, kletnike, plastične mase za predelavo, luvdur, vinil, vinaz, altrapas, stragulo, plastične mase, gumo in usnje, harve in ake, usnjeno tekstilno, plastično in kovinsko galanterijsko, računske, frankirne, črnilovodske, razmnoževalne in ziskne stroje ter teleprinterje, opremo za gostinstvo, pekarsko opremo in opremo za mliarsko industrijo

Rudniki svinca in topilnica Mežica

Nase akumulatorje znamke MUNJA Zagreb in VESNA Maribor, prav tako akumulatorje tujih firm lahko odšleje kupite po nižjih cenah v naših lastnih prodajalnah v

- Ljubljani, Ilirska 7
- Zagrebu, Trg žrtava fašizma
- kmalu tudi v Mariboru na Tržaški cesti

PLENUM LJUBLJANSKEGA MESTNEGA ODBORA SINDIKATA DELAVCEV KMETIJSTVA, ŽIVILSKE IN TOBAČNE INDUSTRIJE

TO NI INTERVENCICIJA

Čeprav smo v našem listu že obširno poročali o ugotovitvah članov ljubljanskega mestnega odbora sindikata delavcev kmetijstva, živilske in tobačne industrije ob obisku v trinajstih delovnih organizacijah na območju Ljubljane, je prav, da tokrat omenimo še nekatere bistvene misli članov plenuma, ki so jih ob tem izrekli na zadnjem plenarnem zasedanju omenjenega odbora.

Predvsem so člani plenuma zelo kritično ocenili intervencijski uvoz posameznih kmetijskih izdelkov in proizvodov živilske industrije. Uvoz kož iz Argentine, loja iz Sovjetske zveze ali pa masla iz Madžarske povzročar precejšnjo zmedo na domačem trgu. Samo ob uvozu kož in loja ima na primer ljubljanska Tovarna mesnih izdelkov letno 300 milijonov S dinar, jev manj dohodka. Pa tudi uvoz masla in mlečnih izdelkov po-

zvrača precejšnjo škodo domači mlekarški industriji in živinoreji. Zavoljo tega je tudi razumljivo, da delovne organizacije ostro kritizirajo tak uvoz posameznih izdelkov, ki še zdaleč ne pomeni intervencijskega uvoza, marveč samo dobičkarstvo nekaterih uvoznih podjetij.

Zato ni naključje, da so se člani plenuma ljubljanskega mestnega odbora sindikata delavcev kmetijstva, živilske in tobačne industrije spraševali,

kam gre razlika med uvozno in prodajno ceno v vseh omenjenih primerih, saj potrošnik tega »intervencijskega blaga« ne more kupiti več ceneje kot proizvoznice naših proizvajalcev. Zato so člani plenuma predlagali, naj bi oblikovali ustrezen sklad, v katerem bi morale državne materialne rezerve in uvozna trgovska podjetja, ki uvažajo omenjene izdelke, obvezno vlagati določen odstotek sredstev za razvoj kmetijstva in živinoreje, ustvarjen od prodaje uvoženih kmetijskih izdelkov.

Mimo te uvozne problematike pa so se člani plenuma dotaknili še nekaterih drugih problemov, ki tarejo kmetijske in živilske delovne organizacije. Veliko so govorili o uveljavljanju samoupravljanja, o razvijanju delovnih enot in delitve do-

hodka. Zlasti so se dotaknili samoupravljanja v ljubljanskem Agrokombinatu-Emoni. Nerazumljivo je predvsem to, da tako močna delovna organizacija, kot je Agrokombinat-Emona, v svojih obratih še zdaj ne more razviti dovolj učinkovitega samoupravljanja in delitve dohodka — to je bilo osrednje vprašanje članov plenuma. Iz razgovorov, ki so jih imeli predstavniki mestnega odbora v nekaterih obratih Agrokombinata-Emona, je očitno, da njihovi obratni delavski sveti ne morejo vplivati ne na delitve dohodka niti osebnih dohodkov. V Agrokombinatu-Emoni je namreč delitve vsa centralizirana in, kot je bilo slišati na plenumu, o vsem odloča centralni obrat Agrokombinata-Emona.

Nekje morajo biti meje

● Podatki o nadurnem delu v zasavskih podjetjih dokaj zgovorno kažejo, da se največkrat dejansko ni moč izogniti podaljševanju delovnega časa, predvsem zavoljo kontinuitete proizvodnih procesov ● Toda kljub temu je videti, da se statutarne in druga določila v samoupravnih aktih in drugih delovnih dogovorih, kjer je govora o nadurnem delu, zelo redko upoštevajo

Zasavski sindikati ob pojavih nespoštovanja samoupravnih dogovorov o nadurnem delu opozarjajo še na to, da bi resnično kazalo zelo resno proučiti, kako namesto pretiranega nadurnega dela zaposliti vse tiste, ki dan za dnem trkajo na vrata delovnih organizacij. Morebitni ugovori, da gre pri nadurnem delu za takšna opravila, ki jih lahko opravijo samo za to posebej izkušeni delavci, celo strokovnjaki na tem področju, ne pa navadni delavci, so se izkazali za neumestne. Struktura nezaposlenih se namreč v zadnjem času bistveno spreminja. Na seznamih tistih, ki iščejo delo, je vse več kvalificiranih in celo visokokvalificiranih delavcev. Potem takem ni nobenega dvoma, da bi z zaposlitvijo vseh teh ljudi kaj lahko marsikje občutno znižali, če že ne povsem odpravili nadurno delo.

Poglejmo še en pojav, ki se mu zasavski sindikati čedalje resneje zoperstavljajo. V nekaterih podjetjih, zlasti večjih, imajo zelo veliko honorarnih zaposlitev in honorarnega dela. V hrastniški Steklarni so v devetmesečnem poslovnem poročilu izkazali kar 48 honorarnih moči. Ze res, da gre v posameznih primerih za dela, ki jih lahko opravijo samo posebej izurjeni ljudje, razni strokovnjaki, in podobno. Vendar je v Zasavju precej strokovnjakov ali vsaj kadrov vseh profilov, ki zaman iščejo primerno delo. Zdi se, da imajo na tem področju nekatere delovne organizacije do kraja napačen odnos do teh problemov. Sindikati menijo, da ni treba v vsakem primeru zaposlovati ljudi, ki bi zamenjali honorarne moči za določen čas, marveč vsaj za določen čas, s čimer bi vsem tem ljudem vsaj za nekaj časa omogočili življenjsko eksistenco.

dem omogočili stalno zaposlitev s polnim delovnim časom.

Hrastniškemu sindikalnemu svetu je treba v celoti pritruditi, ko meni, da postaja nadurno delo zelo pomemben dejavnik v problematiki zaposlovanja. Še več: razen tega, da sodijo, da bi kazalo nekoliko bolj upoštevati ustrezna zakonska določila, ki določajo podrobno odredbo višine nadurnega dela v posameznih industrijskih vejah, ne bi bilo odveč preiti od tega ugotavljanja k presojam, kako nadomestiti nadure z zaposlitvijo no-

vih delovnih moči. Zanimivo je ob vsem tem še to, da so hrastniški sindikati že lani predlagali iskanje rešitev v tej smeri, vendar brez odziva. Zato utegnelo ti in nekateri drugi podatki, ki jih pripravljajo sindikalni sveti v revirskih občinah za bližnje občne zbornice, vzbuditi ne le zanimanje, marveč živahno polemiko o tem, kako resnično najti vse razpoložljive možnosti za vključitev v delovni proces predvsem kvalificiranim nezaposlenim proizvajalcem.

Kadar se odločite za nakup pletenin, zahtevajte samo izdelke z zaščitnim znakom »Almira«, aijska modna industrija Radovljica.

Izdelujemo kvalitetne moške, ženske in otroške pletenine po najnovejši modi.

DOPIŠNIKI POROČAJO

● TOLMIN:

Zaposlimo strokovnjake

Na nedavni seji občinske konference ZK v Tolminu so gradili kratkovidnost tistih gospodarskih organizacij, ki vsaj do leta 1970 ne nameravajo zaposliti nobenega delavca z visoko izobrazbo. Nekaj strokovnjakov bodo zaposlili le v industriji, gozdarstvu in turizmu. Strokovnega kadra pa še marsikje primanjkuje, kar povzroča sorazmerno počasnejšo rast gospodarstva.

Po predvidevanjih perspektivnega plana naj bi se zaposlenost v občini Tolmin povečevala komaj za en odstotek letno, v minulem letu dni pa se je število zaposlenih celo zmanjšalo za štiri odstotke. Vsako leto konča obvezno šolanje kakih 450 otrok. Kljub temu pa imajo letos registriranih v občini le 156 brezposelnih, vtem ko jih je bilo lani 198. To kaže, da si mladina išče zaposlitve v drugih občinah, ne nazadnje tudi onstran meje.

● NOVA GORICA:

Kljub prizadevanju — primanjkljaj

Sklad zdravstvenega zavarovanja delavcev pri komunalni skupnosti v Novi Gorici, ki je lani edini v Sloveniji posloval brez izgube, je imel v devetih mesecih letos 94 milijonov S-din več izdatkov kot dohodkov. Pri tem pa je treba poudariti, da se je primanjkljaj od junija do septembra vendarle zmanjšal za 4%. V primerjavi z lanskim letom so se izdatki najbolj povečali pri zdravilih, in to kar za 17,1% ter pri bolnišničnem zdravljenju za 3,9% in pri ambulantnem zdravljenju za 3,2%. jš.

● KOČEVJE:

Nezaposlenost — vse večji problem

V kočevski občini postaja nezaposlenost vse večji problem, ki zahteva načrtno reševanje. Ob koncu septembra letos je bilo prijavljenih 318 nezaposlenih, kar predstavlja 5,19% celotnega števila zaposlenih v občini. Primerjava podatkov za preteklo in letošnje leto kaže, da je od lanskega aprila do septembra nezaposlenost porasla za 4%, dočim je v istem obdobju letos porasla za 41,7%. Enota komunalnega zavoda za zaposlovanje v Kočevju pa ugotavlja, da je brez dela v občini precej ljudi, ki niso nikjer registrirani. Razen rastočega števila nezaposlenih pa vzbujajo precej skrbi slabi obeti za zaposlovanje v prihodnosti. Namreč po podatkih nekaterih delovnih organizacij — posestva »Snežnik«, Kmetijskega obrata Koprivnik in Stari log — bodo v teh delovnih kolektivih število zaposlenih nekoliko znižali.

Ko so o tem vprašanju podrobneje razpravljali na občinskem sindikalnem svetu Kočevje, svetu za gospodarstvo in občinski skupščini, so menili, da je na tem področju potrebno podvzeti ustrezne ukrepe, ki naj bi omogočili hitrejšo zaposlovanje, predvsem mladih ljudi in posebej strokovnjakov. Več skrbi naj bi se posvetilo vprašanju, da mladina konča osemletno šolanje, kajti podatki kažejo, da največ tistih, ki iščejo zaposlitev, nima končane osemletke.

● SLOVENSKE KONJICE:

Vedno manj prostih mest

V industrijskih podjetjih na območju občine Slovenske Konjice se je od lanskega januarja do konca letošnjega septembra povečalo število zaposlenih delavcev od prejšnjih 2778 na sedanjih 2807. Skoraj polovico od teh, to je 14 delavcev, je dobilo zaposlitev v usnjarskem kombinatu »KONUS«, ostali pa v raznih drugih podjetjih. Manj delavcev kot v začetku lanskega leta imajo sedaj le v lesnoindustrijskem podjetju in v opekarni Loče. Če številk novozaposlenih delavcev primerjamo z nekaj leti nazaj, ko je dobilo zaposlitev letno po 100 do 200 delavcev, je iz tega razvidno, da je na razpolago vedno manjše število prostih delovnih mest. V. L.

VARČEVALCI!

GORENJSKA KREDITNA BANKA

je razpisala

78 NAGRAD

- za svoje vlagatelje
- osebni avto Škoda
- motorna kosilnica
- pralni stroj
- 5 televizorjev itd.

VKLJUČITE SE TUDI VI MED VARČEVALCE

Gorenjska kreditna banka Kranj

PORTRETI IN SREČANJA

Majhne moške noge, obute v črne čevlje, so počasi poganjale šivalni stroj.

Cudno, kako čevlji zakrivajo bolezen, sem pomislila, medtem ko se je suhljati krojač sklanjal nad usnjeno otroško kapo, ki jo je ravnokar izgotavljal.

«Ce se tiste najhujše bolečine še kdaj ponovijo, si dam obe nogi odrezati,» mi je rekel tako mirno, da me je obšla groza. Tih sem mu sedela nasproti in opazovala utrujene gibe in blede upadli obraz, ki je bolj kazal bolezen kakor v črne čevlje obute noge.

«Vas že dolgo bolijo?»

«Sedem let. Najprej me je začelo zebsti v noge, potem mi je postal desni palec rdeč. Dokler me je samo pekel, sem potrpel, ko me je začel boleti, sem odšel k zdravniku. Poto-

lajil me je, da ne bo nič hudega in me postal nazaj delat. V tovarni Stol sem bil trikrat pri obratnem zdravniku in vedno me je enako odpravil. Dokler sem le mogel, sem delal, potem sem odšel v Svitanje za zidarja. Sram bi me bilo, če

bi me v Stolu kdo prekosil pri delu. Ne bi mi verjeli, da sem se poslužil lahko 80 jurjev in še čez — skoraj polovico več kot v tej šivalnici, kjer večno gori luč...»

V črne čevlje obute noge so počasi poganjale šivalni stroj. Črni čevlji so zakrivali brazgotino, ki je ostala potem, ko mu je kirurg odrezal sredinec na desni nogi, ki ga je začel boleti za palec, a je hitreje odmrli.

«Pravijo, da imam trombozo, takrat, ko sta mi zatekli in počrneli obe nogi, so govorili o gangreni,» je nadaljeval IVAN BIČJANIČ, ki je 1955. leta prišel iz Slunja zdrav in mlad delat v Slovenijo in je zdaj 43% delovni invalid.

«Koliko invalidnine pa dobivate?»

Bičjanič se je grenko nasmehnil:

«Novih 40 dinarjev in 50 par. Se za stanarino ni zado-»

«Se vam zdi to v redu?»

«Mora biti, če zavod za socialno zavarovanje ne da več.» V krojačnici in šivalnici Zavoda za zaposlovanje invalidov in drugih oseb zasluži 46 starih tisočakov, pred nedavnim je prinašal samo 37.000 starih dinarjev. Malo je, ker so njihove usluge poceni, vendar je vesel, da sploh še dela.

«Največ deset minut lahko hodim, v nobeni tovarni nisom marali, tako sem se pa tukaj priučil za krojača. Vsega se navadim, če je sila. Delati moram, dve punčki imam.»

Njegov mojster Capuder ga je pohvalil, da je odličen delavec. Specializiral se je za izdelavo usnjenih pokrival in usnjenih podlog za plašče.

Toda Bičjanič hrepeni po svežem zraku, dnevni svetlobi in težakem delu, medtem ko se z ozkimi posušnimi rameni sklanja nad šivalne stroje in mu bolne noge pomačajo služiti vsakdanji kruh. Tenek kos kruha, vendarle kruh... MARIOLA KOBAL

MNENJA IN STALIŠČA

Položaj delavcev in reorganizacija osnovne zdravstvene službe

Ob reorganizaciji osnovne zdravstvene službe, ki predstavlja eno izmed najbolj aktualnih vprašanj v obnovni zdravstveni mreži, je vsekakor potrebno, da pogledamo probleme, ki nastajajo ob tej reorganizaciji tudi s stališča medsebojnih delovnih razmerij, to je s stališča delavca, ki je v procesu reorganizacije zdravstvene službe vsekakor bistveni faktor, na katerega ne smemo pozabiti. Pri reorganizaciji osnovne zdravstvene mreže gre za snovanje novih zdravstvenih domov, lekarn ter za vključitev obratnih ambulant, reševalnih postaj, dispanzerjev itd. v nove organizacijske oblike. Imamo torej opraviti z ukinitvijo dosedanjih in z ustanovitvijo novih, to je tistih zdravstvenih zavodov, ki jih določa republiški zakon o organizaciji zdravstvene službe v SR Sloveniji. Vse te spremembe se morajo izvršiti do 1. januarja prihodnjega leta, in sicer v obliki spojitev, pripojitev oziroma razdružitve. Vse to pa nalaga pred delovne skupnosti prizadetih zdravstvenih zavodov dolžnost, da z najbolj primerno kadrovske politike razrešujejo vprašanje delavca in njegove bodočnosti v okviru nove organizacijske oblike.

Predvsem moramo ugotoviti, da bo reorganizacija zajela tako zdravstveno dejavnost posameznih zdravstvenih zavodov kot tudi upravno dejavnost teh zavodov. Pri zdravstveni dejavnosti kot temeljni dejavnosti zdravstvenega doma imamo opraviti predvsem s snovanjem novih principov dela z namenom, da se izpopolni dosedanja organizacijska shema glede na spremenjene razmere tako terena kot novega centra zdravstvenega zavoda, kot tudi razširjenega obsega dela bodočega zdravstvenega zavoda.

Pri upravni dejavnosti, kot pomožni dejavnosti zdravstvenih zavodov, pa gre za številne kadrovske premike, saj moramo npr. iz treh zdravstvenih domov izoblikovati samo enega z enotno upravo. Poleg tega pa imamo opraviti še z upravnim centrom, ki mora biti vsekakor lociran na sedežu bodočega zdravstvenega doma.

Izoblikovati bo torej potrebno enotno upravo, ki bo imela na čelu svojega vodjo, npr. v pomočniku direktorja, ter na enemu mestu locirane ostale strokovne službe, kot npr. računovodstvo, kadrovska služba ter ostale dejavnosti uprave.

Pri tem pa lahko za delavce nastopijo številni problemi, in skrajnem primeru tudi prenehanje dela. Ne samo po mojem mnenju, tudi stališča sindikatov so, da bi bilo v takih skrajnih primerih potrebno predhodno izkoristiti in poiskati vse ostale rešitve, ter da bi prenehanje dela v primeru spojitve oziroma pripojitve pomenilo le zadnjo možnost. Na drugi strani pa moramo zopet upoštevati dejstvo, da so zdravstveni zavodi delovne organizacije, ki morajo imeti za opravljanje svojega poslovanja sposobne in zadosti kvalificirane delavce, kajti le na ta način lahko pri reorganizaciji pričakujemo boljše delo ter kvalitetnejše storitve bodočega zdravstvenega doma. Zaradi tega bi bilo potrebno pri reorganizacijah predvsem dati poudarka na strokovnost in delovno sposobnost delavcev. Na osnovi tega bi bilo potrebno izvesti vse kadrovske premike, ki naj bi jim bila konkretna osnova nova sistematizacija, ki jo bodo morali sprejeti samoupravni organi bodočega zdravstvenega zavoda. Sistematizacija pa bi morala zajeti konkretne pogoje, ki jih ob upoštevanju zgornjih kriterijev določijo novi samoupravni organi. Tako naj vsebuje predvsem zahtevano šolsko izobrazbo ter delovne izkušnje. Opozoriti pa bi bilo treba na to, da se pri ugotavljanju pojma šolske izobrazbe razume samo tisto izobrazbo, ki jo delavec dejansko ima. Tako naj bi bila v sistematizaciji konkretno določena npr. za delovno mesto pomočnika direktorja pravna oz. ekonomska fakulteta. Prav tako naj bodo v primeru srednje šole navedene določene šole kot npr. srednja ekonomska gimnazija itd. Na ta način ob se bomo lahko izognili raznim nejasnostim, ki nastajajo ob laičnem pojmovanju šolske izobrazbe, ko se večkrat enači šolska izobrazba z priznano izobrazbo, ki so jo nekateri delavci pridobili na podlagi npr. delovne dobe, kvalifikacijskih tečajev in tako dalje.

Turistične

• SKOFIJE:

Prvič se hočem poslužiti možnosti, da deponiram denar pri Kompas. Rad bi namreč skočil za dve uri čez mejo, v žepu pa imam 50 tisočakov preveč. Že izročim tisočake uslužbenki, ko nič hudega slu-teč vprašam še za ceno usluge.

»Pet odstotkov od deponirane vsote...« mi hladno po-vedo na Kompas.

»Za to, da mi boste shranili denar za dve uri, bom moral odšteti dva tisoč pesto starih dinarjev?«

»Točno toliko! Dve uri ali pa deset minut. Naša cena je 5 odstotkov!«

»Vrnite mi prosim denar in hvala.«

Nisem prijatelj odiranja. Zato odnesem denar na bližnji bencinsko črpalko, kjer mi fantje radi povsem zastoj shranijo denar za dve uri. Ali pa za teden dni, mi pravijo.

• IZOLA:

Ura je devet zvečer. Po že-locdu mi že pošteno kruli, zato zavijem v lepi Gostinski šolski center, saj vem, kako dobro kuhinjo imajo tam.

Ko stopim v restavracijo, opazim, da sem malce pozem. Na mizah so stoli, dekleta po-spravljajo in gostov ni več.

LJUBLJANSKI SINDIKATI O REELEKCIJI DIREKTORJEV IN VODILNIH DELAVCEV

NE LE Z BESEDAMI: »SMO ZA REFORMO!«

»Dobro gospodarjenje v vsakem kolektivu, zasnova-no na hitrejši rasti produktivnosti, na ustvarjanju več-jega dohodka in osebnih dohodkov, predvsem pa na po-polnejši uveljavitvi delovnega človeka-samoupravljalca, zahteva od naprednih sil, da ob bližnji reelekciji direk-torjev in vodilnih delavcev strogo obsedijo vse tisto, kar ovira sleherno delovno skupnost in jo vleče na staro, preživelo pot...« je med drugim rceno v pismu, ki ga je mestni sindikalni svet Ljubljane te dni poslal vsem sindikalnim podružnicam na svojem območju. »Politič-no delovanje sindikata mora biti usmerjeno v ustvarja-nje in krepitev takšnega razpoloženja v kolektivu, ki bo omogočilo perspektivo in ustrezna pota za izvedbo re-elekcije.«

Zakaj pravzaprav ljubljanski mestni sindikalni svet opozar-ja svoje članstvo na bližnjo re-elekcijo direktorjev in vodilnih delavcev v podjetjih?

Predvsem zato, ker vsako-dnevno življenje opozarja, da je prišlo tudi na ljubljanskem območju v marsikateri delovni organizaciji do težkih ekonom-skih razmer in neurejenih no-

tranjih odnosov prav zavoljo neustreznih kadrovske strukture vodilnih delavcev. Kajti neiz-prosren boj za racionalnejšo pro-izvodnjo, večjo poslovnost, zla-sti pa za intenzivnejše in smo-trnejše vključevanje v medna-rodno delitev dela ni mogoče izbojevati le z besedami: »smo za reformo.«

»...Prišel je čas, ko je treba privrženost reformi dokazati z dejanji, s konkretnimi in stvar-nimi programi razvoja sleher-nega podjetja. Kvaliteta dela vodilnih kadrov pri izdelavi po-slovnih programov in njihova zavzetost za uresničevanje teh programov pa sta v marsičem odvisna tudi od sposobnosti di-rektorja in njegovega odnosa do teh nalog.« so spet besede iz pisma mestnega sindikalnega sveta.

Tudi tam, kjer so trenutni poslovni uspehi ugodnejši in zavoljo tega upravno-tehnično

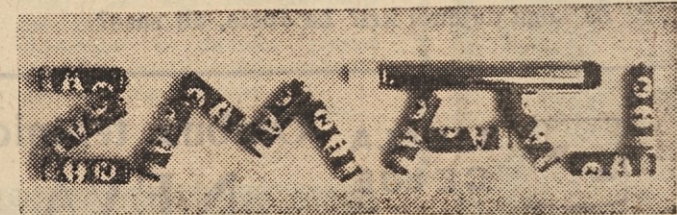
vodstvo podjetja ne čuti potre-be po nenehnem nadaljnjem razvoju, je treba nujno odločno nastopiti proti samozadovolj-stvu in lagodnosti posameznih skupin in podjetju. Kajti samo-upravljalci ne morejo in ne smejo biti brezbrizni do svoje prihodnosti. Zavoljo tega naj po mnenju ljubljanskega mestnega sindikalnega sveta sindikalne podružnice spodbudijo članstvo v sleherni delovni skupnosti, ne samo v tistih, kjer je treba iz-vesti reelekcijo, k premišljene-mu ocenjevanju dosedanjih po-slovnih rezultatov in uresničev-anju proizvodno-ekonomskih načrtov.

Prav sindikalna podružnica naj ob tej priložnosti zahteva v sleherni delovni organizaciji, da poda direktor, skupno s svo-jimi strokovnimi sodelavci, pred kolektivom dejanski prikaz polo-žaja delovne organizacije in njenega razvoja.

»Zavzeti se moramo za to, da bo postalo preverjanje sposob-nosti, zlasti vodilnih kadrov v vsakem podjetju na območju Ljubljane, stalna praksa. Nuj-no bi morali razpravljati o vod-stvenem kadru tedaj, ko se po-kažejo slabi poslovni rezultati ali zamegljeni medsebojni od-nosi...«, je še rceno v pismu mestnega sindikalnega sveta Ljubljana. M. Z.

ZA VAS TRANSISTOR, ZA VAŠO ELEGANTNO BATERIJSKO SVETILKO SA-MO 1,5 V BATERIJE

V JESENIŠKI ŽELEZARNI VSAKO LETO PREKO 60 PREDLOGOV ZA RAZNE IZBOLJŠAVE V PROIZVODNJI

ZDRAVO JEDRO KOLEKTIVA

V letih po osvoboditvi so jeseniški plavčarji, jeklarji, martinarji, valjavci skupaj z ostalimi neposrednimi proizvajalci, energetiki in vzdrževalci močno razvejali iznajditeljsko, novatorsko in racionalizatorsko dejavnost.

V dvainvajsetih letih, posebno pa v času novogradenj in rekonstrukcij, se je v sedemdesetih letih delovnem kolektivu vključilo v vrste novatorjev in racionalizatorjev preko dva tisoč nadvse prizadevnih in uspešnih iznajditeljev. S tehničnimi in drugimi izboljšavami se v jeseniški železarni bavi izredno veliko starejših in mlajših članov kolektiva vseh mogočih kvalifikacij. Med njimi so še prav posebno prizadevni in istočasno tudi uspešni vzdrževalci, ki se pri svojem vsakdanjem delu srečujejo s sto in sto še ne-rešenimi ali težko rešljivimi problemi, ki v posameznih obratih in na posameznih de-lovnih mestih zavirajo in hrome nemoten potek proizvodnje.

V Železarni Jesenice zelo uspešno deluje Društvo iznajditeljev in avtorjev tehniških iz-boljšav, ki nudi avtorjem iz-boljševalnih predlogov vso po-trebno moralno, finančno, stro-kovno in materialno pomoč.

V sklopu Železarne Jesenice že vsa leta po osvoboditvi delu-je poseben referat za novator-stvo in racionalizacijo, ki pri-pravlja vso potrebno tehnično in ekonomsko dokumentacijo za posamezne izboljševalne pre-dloge, ki jih ocenjuje posebna ocenjevalna komisija DS, ki je sestavljena iz izvedencev in strokovnjakov za posamezne proizvodne grupe.

Vsako leto prizadevni in uspešni avtorji izboljševalnih predlogov izvedejo in predlo-že v oceno preko šestdeset zelo koristnih in uspešnih novosti, ki prinašajo kolektivu velike ko-risti.

Avtorji vlagajo v svoje iz-boljšave veliko mero svojega dragocenega znanja in dolgolet-ne izkušnje. Njihov delovni in ustvarjalni polet je porastel še

posebno sedaj, ko kolektiv uspešno in prizadevno rešuje probleme gospodarske reforme.

Iznajditelji, novatorji, racio-nalizatorji se bore skupaj z av-torji malih, toda nadvse korist-nih obratnih izboljšav z zaosta-lostjo, uspešno odstranjujejo za-starela in nerentabilna ozka grla v proizvodnji, iščejo še ne-izkoriščene skrite rezerve in uvajajo nove rentabilne postop-ke dela. Njihova največja nalo-ga in skrb pa je, da s svojimi izboljšavami vztrajno znižujejo materialne, proizvodne in vzdr-ževalne stroške. Pri vsem tem prizadevanju so nekateri iznaj-ditelji, novatorji in racionaliza-torji zelo uspešni. Mnogo avtor-jev tehničnih izboljšav se bavi s problemi delovne varnosti in v svojih predlogih nakazuje-jo možnosti za preprečevanje obratnih nezdov in za zmanjša-nje težkega in nevarnega fizič-nega dela.

V letošnjem letu so jeseniški železarji izvedli in predložili v oceno že preko štirideset zelo lepih in uspešnih izboljševalnih

predlogov. Ocenjevalna komisi-ja DS je zasedala že šestkrat in priznala ter izplačala prizadev-nim in uspešnim novatorjem že 2.800.000 S-dinarjev nagrade.

Na zadnji, šesti seji komisije DS za oceno tehničnih izboljšav je bilo temeljito in objektivno obravnavanih devet v zadnjem času izvedenih in v oceno pre-dloženih izboljševalnih predlo-gov, člani komisije so na osnovi pravilno seslavljenih prijav in ocen merodajnih obratvodstev priznali devet vzpodbudnih od-škodnin v višini 420.000 S-din. Več izboljševalnih predlogov pa je še v proučevanju in oceni.

Potrebno pa bi bilo, da bi se dosedanjim pravilnik o prijavlja-nju in ocenjevanju izboljševal-nih predlogov in vzpodbudnem nagrajevanju prizadevnih in uspešnih avtorjev iz leta 1961 vsaj delno izboljšal, da bi se vrednost nagrad za to delo pri-bližala ekonomskim razmeram.

Pospešeno in objektivno oce-njevanje izboljševalnih predlo-gov, stimulatивно nagrajevanje prizadevnih in uspešnih avtor-jev v jeseniški železarni močno poživlja to dejavnost med vse-mi člani kolektiva. Novi pravil-nik bi ustvaril še boljše po-goje za aktivno ustvarjalno de-lo iznajditeljev, novatorjev, racio-nalizatorjev in avtorjev — malih, toda nadvse koristni izboljšav.

UROŠ ZUPANČIČ

USTANOVLJENA LETA 1815

KERAMIČNA INDUSTRIJA LIBOJE — CELJE

- GOSPODINJSKA IN DEKORATIVNA KERAMIKA
- GRAFITNI LONCI
- OPEČNI IZDELKI

labod

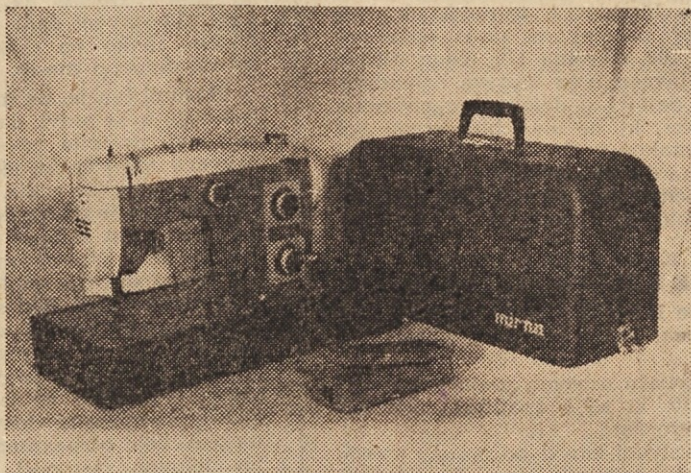
V tej srajci boš eleganten

DELAVSKA ENOTNOST

Glavno Republiškega sveta ZSj za splošno izdaja CZP De-lavska enotnost v Ljubljani. List je bil ustanovljen 20. no-vembra 1942. Urejuje uredniški odbor Glavni in odgovorni urednik

MILAN POGAČNIK

Naslov uredništva in uprave Ljubljana, Dalmatinska ul. 4. Poštni predal 313-VL. Telefon uredništva 316-672, 316-695, 312-402 in 310-033, uprave 310-033. Račun pri Narodni banki v Ljubljani, št. NB 501-1-991, de-letni račun pri Kreditni banki in hranilnici Ljubljana, št. 501-620-7-32000-10-3204-486. Po-samezna številka stane 50 N-dar — 54 S-din. — Narodna je-terletna 6.50 N-din — 650 S-din — polletna 13 N-din — 1300 S-din — letna 24 N-din — 2400 S-din. — Rokopisov ne vračamo. — Poština plačana v gotovini. — Tisk in kliseji CZP Ljubljanske pravice Ljubljana.

TUDI ŠIVALNI STROJ SODI V VSAKO GOSPO-DINJSTVO. SREČO IN ZADOVOLJSTVO PA VAM BO V HIŠO PRINESEL LE ŠIVALNI STROJ »MIRNA-VERITAS« AVTOMATIK, NA KATEREM LAH-KO IZBIRATE MED 60 RAZLIČNIMI VZORCI. A KAR JE NAJVAŽNEJŠE! S 15. AVGUSTOM 1967 JE »MIRNA« — TOVARNA ŠIVALNIH STROJEV — ZNIŽALA AVTOMATSKEMU ŠIVALNEMU STROJU »MIRNA-VERITAS«, CENO ZA 15 %. CENJENI POTROŠNIKI! PREPRIČAJTE SE O IZ-REDNI KVALITETI ŠIVALNIH STROJEV PROIZ-VODNJE TOVARNE »MIRNA«.

ZA VEČJO POSLOVNO TRGOVINO

Gospodarski zbor Skupščine SRS bo eno izmed prihodnjih sej posvetil trgovini. Gre za sistemsko vprašanja, s katerimi trgovina opravičuje neurejene odnose med njo in proizvodnjo in zaradi katerih prepočasni postaja aktiven gospodarski dejavnik, ki naj bi krepil proizvodnjo in pospeševal potrošnjo ter umiril tržna gibanja.

Trgovina je za to skupščinsko sejo skupaj z RO sindikata storitvenih dejavnosti in s strokovnim odborom za zunanjo trgovino pri Gospodarski zbornici SRS pripravila obsežno dokumentacijo o gospodarskem položaju in razvoju trgovine ter na podlagi tega gradiva sestavila predloge za izboljšanje splošnih gospodarskih in poslovnih pogojev, ki bi koristili tudi proizvodnji in potrošnji.

Povzemamo nekaj glavnih ugotovitev, stališč in predlogov trgovine za izpopolnitev gospodarskega instrumentarija.

TRGOVINA MORA RAZPOLAGATI Z VELIKIMI SREDSTVI

Materialna baza se krepi, njena akumulativnost se povečuje, vendar je finančno še prešibka, da bi zglede opravljala funkcijo gospodarskega dejavnika in ne več samo distributerja blaga.

Pri tem jo predvsem ovira sedanja kreditna politika. Skrb za razširjeno reprodukcijo je gospodarska reforma prenesla na delovne organizacije, tej spremembi pa bančni in kreditni sistem ni dovolj prilagojen. Kreditna restrikcija je bila preveč linearna in premalo selektivna. Pri tem je bila trgovina zelo prizadeta, kajti banke so odvzemale sredstva predvsem delovnim organizacijam, ki so zaradi dobrega poslovanja razpolagale z njimi. Zaradi velike omejitve kreditov je trgovina primorana kupovati samo blago, za katerega je zagotovljena prodaja, zmanjšati pa mora izbor in zaloge, kar seveda prizadeže tako proizvodnjo kakor potrošnike.

Predlog trgovine: Krediti za razširjeno reprodukcijo naj se dajejo le ekonomsko sposobnim gospodarskim organizacijam za smotrne in gospodarsko utemeljene nakupe. Prav tako naj bi princip selektivnosti obveljal pri dodeljevanju običajnih kreditov za obratna sredstva. Brez povečanih obratnih sredstev trgovina ne more prevzeti zalog, ki bremenijo proizvodnjo, četudi bi jih morala. Če bi občasne kredite in obratna sredstva dobivala predvsem trgovina, bi se povečal izbor blaga v prodajalnah in pospešila bi se proizvodnja, kajti znano je, da se v trgovinah zaloge hitreje zmanjšujejo kot v tovarnah.

Ob sedanji politiki kreditiranja, zlasti ob administrativnih posegih v politiki cen, trgovina torej ne more bistveno vplivati na blagovni promet, od katerega je odvisna tudi proizvodnja, niti ne more prevzeti tveganj, ki bi jih morala nositi pri prodaji.

ČIMPREJ SPROSTITI CENE
Enako kakor druge gospodarske panoge tudi trgovina zahteva sprostitev cen pri vsem blagu, kjer je zagotovljeno ravnotežje med ponudbo in povpraševanjem. Predlaga pa sprostitev tudi v drugih primerih in jo utemeljuje s tem, da bi liberalizacija cen (op. nov.: v tem primeru bi se neogibno povišale) spodbudila proizvodnjo in prodajo, čemur bi pa po postopnem uravnotežanju ponudbe in povpraševanja sledila pocenitev.

OSUPLJIVO PRIZNANJE
Tudi trgovina meni, da ni umestna administrativna intervencija pri cenah tistega

domačega blaga, ki mu konkurira liberalizirani uvoz. Zaradi tega, tako trdi trgovina, nastajajo večje razlike v cenah, ki pa jih kvaliteta ne opravičuje, in domača proizvodnja stagnira. Posredno pa to negativno vpliva na ponudbo in izbor blaga.

Ne podpira pa trgovina predlogov za zmanjšanje zunanjetrgovinske mreže in tudi ne priporoči, naj bi na posameznih tržiščih nastopale samo pooblaščen gospodarske organizacije. Te težnje po centralizaciji in monopolizaciji zunanje trgovine pripisujejo predstavniki trgovine etatiističnim konceptom vodstva mednarodne menjave in menijo, da imajo lahko škodljive posledice sprčo svoje protislovnosti z našim gospodarskim sistemom.

Po mnenju trgovine je potrebno zlasti na vzhodnih tržiščih z medsebojnimi dogovori podjetij doseči enake pogoje nakupa in prodaje. Dopusiti pa kaže različne oblike medsebojnega dogovarjanja. Šele ko tak dogovor ne bi uspel, naj bi se pristojni poslužili v zakonu o zunanjetrgovinskem poslovanju predvidenih pooblastil ter določili nosilca izvoza oziroma uvoza.

Številu zunanjetrgovinskih podjetij oziroma razporednost zunanjetrgovinske mreže sta trenutno še zelo pomembna sprčo neurejene politike domačih cen, togega zadrževanja na sedanji ravni, ki z več vladov ne ustreza in slabi konkurenčnost domačih proizvajalcev.

Če bi se davčne in carinske stopnje postale instrument za usmerjanje proizvodnje in potrošnje, bi se vpliv razvejane zunanjetrgovinske mreže na prodajo domačih izdelkov zmanjšal do tiste mere, ki jo dopušča spodbudna uvozna intervencija.

ČEMU DEVIZNA TOGOST?

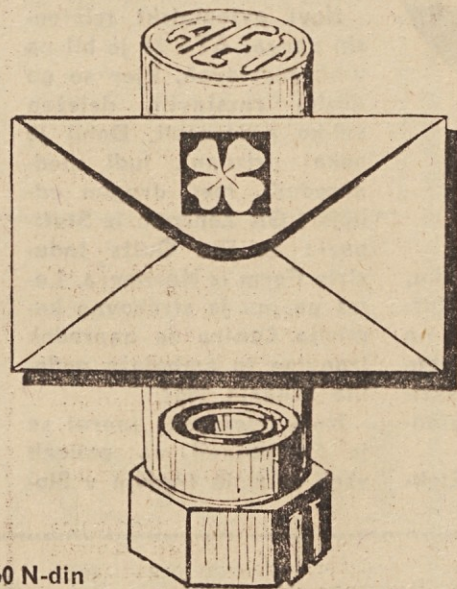
Novi devizni režim je trgovini omogočil, da se je založila z uvoženim blagom. Prodaja na drobno za devize pa je po mnenju trgovine preveč toga in nestimulativna.

Tujski kupujejo pri nas veliko cigaret, alkoholnih pijač in živil. Zakaj jih ne bi v trgovini plačevali z devizami? Trgovina je pripravljena urediti lastne menjalnice, če bo za to devizno tako stimulirana kakor gostinstvo. Priznavali naj bi ji retencijsko kvoto na podlagi ustvarjenega deviznega prometa, ki bi se zaradi poenostavitve menjave tuje valute nedvomno povečal. Sicer pa za povečani izbor blaga, ki bi ga tujski lahko kupovali z devizami in za stimuliranje trgovine za takšno prodajo govore tudi naši načrti za razvoj inozemskega turizma.

MARIOLA KOBAL

NI. GRADNO ŽREBANJE AVTOELEKTRO TOLMIN

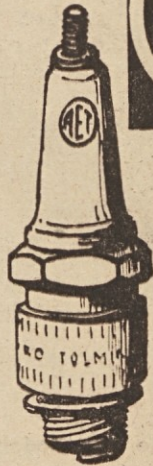
Kupec vžigalne svečke AET, ki pošlje 1 ali 4 kose nepoškodovane plastične embalaže podjetju AET, bo udeležen pri nagradnem žrebanju.

Odreži in nalepi na paket

Posiljatelj:

AVTOELEKTRO
Nagradno žrebanje
TOLMIN
SR SLOVENIJA

AVTOMOBILISTI
za 4 kose plastične embalaže svečk AET lahko prejmete avtoradio sprejemnik!

MOTORISTI
za 1 kos plastične embalažne svečke AET lahko prejmete vrednostno pismo do 100 N-din, s katerim lahko v vsaki trgovini, ki ima v prodaji naše svečke, nabavite blago po lastni želji

ŽREBANJE
enkrat mesečno, rezultati žrebanja so objavljeni 10. v mesecu

MALOPRODAJNA CENA je enotna — 9,60 N-din

NAŠE VŽIGALNE SVEČKE SO ODLIČNE, NJHOVA EMBALAŽA PA PRAKTIČNA IN LIČNA IN LETOS NAGRAJENA Z JUGOSLOVANSKIM OSKARJEM ZA EMBLAŽO

SREČNO VOZINJO!

GOSPODARSKA REFORMA JE POŽIVILA RAZISKOVALNO DEJAVNOST

Znanost na krilih

Iz pomenka z inž. Levom Pipanom, sekretarjem Zveze raziskovalnih organizacij Slovenije

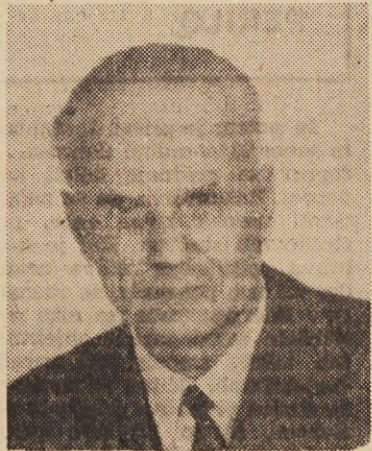
Registrirane raziskovalne organizacije, ki predstavljajo 80 % raziskovalnega potenciala — dopolnjujejo ga nesamostojni razvojni oddelki industrije, Akademija znanosti in umetnosti in Univerza — so letos za 72 % povečale dohodek predvsem s poživljeno raziskovalno dejavnostjo in z različnimi rutinskimi storitvami za gospodarstvo, ki se poskuša s pomočjo znanosti prilagoditi zaostrenim ekonomskim pogojem. Znanstveno delo pa bi bilo še bolj razgibano, če bi raziskovalne institucije lahko najemale kratkoročne kredite.

»Tri četrtine raziskav financira gospodarstvo,« je dejal inž. Pipan, »kakor lani, čeprav se je finančno stanje v mnogih podjetjih poslabšalo. Individualni naročniki so po podatkih, ki smo jih zbrali z anketiranjem 45 raziskovalnih organizacij, dali v letošnjem prvem polletju 4,4 milijarde starih din za raziskave ali za 900 milijonov več kot lani, da bi se hitreje prilagodili zahtevnejšim tržnim pogojem.«

Po mnenju inž. Pipana ni več nobena raziskovalna organizacija eksistenčno ogrožena zaradi pomanjkanja naročil. So pa še vedno precejšnje razlike v izkoriščenosti zmogljivosti in v naročilih. Ponekod je dohodek v primerjavi z lanskim prvim polletjem samo zato manjši, ker naročniki niso pravočasno plačali opravljenih nalog, vendar so upniki prepričani, da dobe pred koncem leta denar. Dohodkovna prognoza je neugodna samo za Tekstilni inštitut Maribor, zaradi znanih finančnih težav tekstilne industrije.

V najbolj kritičnih primerih priskoči na pomoč sklad Borisa Kidriča, ki je lani interveniral v Nuklearnem inštitutu Jožef Stefan in finančno podprl raziskave v Veterinarskem znanstvenem zavodu, letos pa je raziskovalnim organizacijam v prvem polletju izplačal 47 odstotkov več sredstev kot lani.

kar pomeni v absolutnem znesku 645 milijonov starih din. Znesek ni velik, saj predstavlja

komaj 7,3 odstotka celotnega dohodka raziskovalnih organizacij, je pa pomemben za premostitev najhujših finančnih težav.

BANKE V SLUŽBI ZNANOSTI

Med pomenkom o vplivu finančnih razmer na raziskovalno delo je inž. Pipan dejal:

»Ob finančni negotovosti so raziskovalne organizacije primorane upoštevati, koliko stane kaka naloga, in dajati prednost cenejšim, čeprav je morda dražja družbeno pomembnejša.«

»Najbrž se bodo podobne težave še nadaljevale. Malo je namreč upanja, da bi se likvidnost gospodarstva zelo hitro povečala. Ali zveza razmišlja, kako bi jih ublažila?«

»Ze vse letošnje leto se ukvarjamo z misljo o finančni samopomoči. Najvarneje bo, če drug drugemu pomagamo premostiti trenutne finančne težave. Gre za nekajmesečno medsebojno pomoč. Pri banki želimo organizirati kreditni krog, preko katerega bi vključena raziskovalna organizacija dobila z denarnim jamstvom vseh članic tega kroga kratkoročni kredit. Prvi razgovori o tem v Kreditni banki in hranilnici Ljubljana niso bili uspešni, kaže pa, da bomo uspeli preko zbora te banke.«

»Ali ne poslujete po gospodarskih načelih, da je potrebno tolikšno jamstvo za kreditiranje?«

»Poslujemo. Vsa razpoložljiva sredstva hranimo v banki, ki jih poljubno obrača, vendar nam le-ta pravice do kredita ne priznava. Do septembra je imelo v 14 raziskovalnih organizacijah, ki se želijo vključiti v kreditni krog, v ljubljanski kreditni banki in hranilnici najmanj 426 milijonov in največ tri četrt milijarde neizkoriščenih starih dinarjev. Ta naložba bi bila prav gotovo dovolj močno poročstvo za nekaj milijonski kredit, ki bi ga zaprosila katerakoli izmed članic kreditnega kroga. Gre za to, da ne bi raziskovalne organizacije prekinjale dela in se lotevale drugega, če zmanjka denarja za prejšnje naročilo ali ker nova naloga terja manj sredstev. Takšni izhodji v silni zmanjšujejo raziskovalno in ekonomsko učinkovitost, za katero tudi pri nas narašča interes. Raziskovalne organizacije v Srbiji pa so že prodirle s tako kreditno zahtevo, zato sem prepričan, da bomo tudi mi, saj gre končno tudi za hitrejšo in uspešnejšo intervencijo znanosti pri reševanju družbeno-gospodarskih vprašanj.

Ma-

Iz rok v usta

Iz podatkov periodičnih obračunov za devet mesecev letošnjega leta na območju konjiške občine je razvidno, da je ostanek sredstev za sklade skoraj za polovico manjši od istega obdobja lanskega leta. Do konca septembra v letu 1966 so podjetja v konjiški komuni imela namenjeno za sklade več kot poldrugo milijardo starih dinarjev, v enakem obdobju letošnjega leta pa le kakih 790 milijonov starih dinarjev.

Od večjih podjetij letos kovaška industrija v Zrečah na primer izkazuje le slabo četrtino lanskih sredstev za sklade, usnjarski kombinat KOSTROJ v Slov. Konjicah pa malo več kot 45 odstotkov. Več kot v lanskem letu so v sklade namenili le v tovarni KOSTROJ, in sicer dobra dva milijona starih dinarjev, v zveškem podjetju COMET, kjer izdelujejo umetne bruse, pa nekaj več kot 9 milijonov starih dinarjev. V obrtnih podjetjih so letošnje leto povečali sredstva za sklade v obeh mizarjskih delovnih organizacijah, v gradbenem podjetju KONGRAD v Slovenskih Konjicah in v stanovniško-komunalnem podjetju Zreče, v kmetistvu pa pri KZ v Slovenskih Konjicah.

Vsekakor je to imelo precejšnje posledice tudi za delitvena razmerja v gospodarskih organizacijah, to je na osebne dohodeke in na ostanek dohodka za sklade. V lanskem letu so od ustvarjenega dohodka dali v sklade 30,4 odstotka, letos pa so skladom namenili skoraj polovico manj, in sicer le 16,7 odstotka v povprečju. Ta razmerja so se spremenila v večini podjetij v korist osebnih dohodkov ob relativno in absolutno manjših sredstvih za sklade.

V. L.

KOMBINAT ZA PREDELAVO IN PROMET ŽITARIC

jajčne testenine

tortellini
POLKJENA TESTENINA

Predeluje vse vrste žitaric, proizvaja testenine, torteline, vafel proizvode, kruh, vse vrste pečiva in močna krmila.

Rudarji — racionalizatorji

Čeravno je komisija za izume in tehnične izboljšave pri rudniku Trbovlje — Hrastnik v času od 1963. leta do danes sprejela le 31 predlogov racionalizacij, kar je po mnenju članov komisije malo, je bilo vendarle kar 21 predlogov uporabljenih pri izboljšanju različnih del v obratih rudnika, enaindvajset racionalizatorjev pa je prejelo za svoje predloge približno 130 tisoč N-

dinarjev nagrad. Da bi zaposlene čim bolj spodbudili k predlaganju različnih izboljšav, so v rudniku sprejeli tudi pravilnik o izumih in izboljšavah, ki točno določa višino nagrade oziroma odškodnine za posamezne primere. Kot najboljši racionalizator oziroma izumitelj se je doslej izkazal Leopold Rebernik, ki je dal že marsikatero izboljšavo in rešil marsikateri težak

tehnični primer v številnih rudniških obratih. Kot zadnji izum je prijavil komisiji za izume in izboljšave posebno napravo za kontrolo in avtomatsko upravljanje transporterjev v jami. Uvedba takih naprav bi prihranila na izmerno okoli 20 delavnikov, kar pomeni letno čisti prihranek več kot 600.000 N-din. Ker je predlagana izboljšava originalna zamisel, bo komisija prijavitelja njegov izum patentnemu uradu. Po veljavnem pravilniku o izumih in tehničnih izboljšavah pa bo ta vsestranski izumitelj in racionalizator letno prejel več kot 21.000 N-dinarjev.

OBISK V TEKSTILNI TOVARNI SUKNO IZ ZAPUŽ JE POKAZAL, DA SE TUDI TEKSTILCI LAHKO ZNAJDEJO

VŠTRIC S ČASOM IN ŽELJAMI

Hoteč se na lastne oči prepričati, kako gospodarijo delavci v tekstilni tovarni Sukno in Zapužah, in izvedeti kako je z njihovimi uspehi — o katerih je toliko govora — sem obiskal Lojza Andoljška, dolgoletnega direktorja tega podjetja, in ga zaprosil za razgovor.

Ko sem v debeli uri krepko popisal svojo beležnico, sem spoznal, da govorice o delovnih uspehih tega kolektiva niso brez osnove. Nenehno sem zapisane številke primerjal s tistimi, ki sem jih prinesel iz sorodnih slovenskih podjetij; in te primerjave so mi potrdile, da gre v resnici za delovno organizacijo, v kateri delajo ljudje s tako voljo, kot da bi »delali samo zase«.

To primerjavo sem slišal v Suknu. Všeč mi je bila.

V NOVIH PROSTORIH Z NOVIM POLETOM

Lani se je kolektiv Sukna preselil v nove in sodobne delovne prostore, ki si jih je zgradil z lastnimi sredstvi. Tudi strojni park imajo danes razmeroma sodoben, razen strojev v predilnici, ki so še vedno stari.

Toda vse kaže, da bodo imeli v Zapužah kmalu tudi novo predilnico. »Predvidevam, kooperacijo z znano italijansko tvrdko. Večkrat so nas že obiskali predstavniki tega podjetja in precej podrobno smo se že pogovarjali o izgradnji nove predilnice, ki bo veljala približno milijardo lir. Danes si seve v Suknu prizadevamo, da uresničimo mikavno ponudbo Italijanov...« je dejal direktor Sukna Alojz Andoljšek.

Nova predilnica bo omogočila izdelovanje najfinjših prej, ki jih mora danes Sukno še vedno uvažati. S tem bo imela ta gorenjska tekstilna tovarna še več možnosti za vključevanje na mednarodni trg, čeprav že danes slovi po svojih kvalitetnih izdelkih tudi v tujini.

»Pred časom smo zelo uspešno izvažali v Avstrijo svoj loden.« je pripovedoval direktor Andoljšek. »Kot zanimivost pa naj ob tem omenim, da je že marsikateri Jugoslovanc kupil v inozemstvu ta naš proizvod in ga ponovno prinesel v domovino. Seveda se nikomur niti sanjal ni, da smo ta loden izdelali v Zapužah. No, danes preusmerjamo svoj izvoz na Švedsko. Povezali smo se s tvrdko AB Salana, za katero izdelujemo ženske volnene komplete. Izvažamo tudi lahke dvojne odevje in vse kaže, da bomo plan izvoza dosegli in morda celo presegle...«

VSI TRGOVCI NISO SKOPUHI

Čeprav se povsod srečujemo s težnjami po specializaciji, pa ima Sukno v Zapužah še vedno razmeroma širok proizvodni program. »Izdelujemo veliko artiklov, od najfinjših volnenih odevj do kvalitetnih moških kamgarov.« pojasnjuje direktor Andoljšek. »Poseben pomen pripisujemo

proizvodnji ženskega modnega blaga, ki nas pravzaprav drži pokonci. Pri tem zelo pazimo, da gremo vštric z modo in časom in da vedno ustrezemo željam še tako zahtevnih kupcev. Upošteva je kvaliteto in modne vzorce seveda nismo ne vem kako poceni. Toda vemo, kako je s kupci: če jim je nekaj zelo všeč, potlej cena ni odločilnega pomena...«

Direktor Andoljšek mi je ob tem tudi povedal, da prav pri svojih najbolj kvalitetnih izdelkih, to je pri odevjah in blagu, nimajo na domačih tleh prave konkurence. Zato se bodo v

VSE VEČJA USMERITEV DELOVNIH ORGANIZACIJ NA TUJA TRŽIŠČA:

VAŽNA JE TUDI PRODAJA

Delovne organizacije iz Zasavja iz leta v leto povečujejo izvoz. Tako bodo iz Trbovelj letos izvozili že za približno 3 milijone dolarjev izdelkov, iz Litije pa v vrednosti 1,5 milijona dolarjev. Kolektivi namreč vse bolj spoznavajo, da ni važna samo proizvodnja, temveč v prvi vrsti prodaja. In ker je domači trg za marsikatero delovno organizacijo premajhno območje, so povsem razumljiva njih prizadevanja, da del proizvodnje prodajo tudi na tuja tržišča.

Najbolj sta letos povečali izvoz Predilnica Litija in Strojna tovarna Trbovlje. Iz litijske Predilnice so do konca septembra izvozili že za več kot 600.000 dolarjev preje, kar je dvakrat več kot v istem razdobju lan-

skega leta, letošnji plan izvoza pa so že presegle za 136 %. Za povečani izvoz preje so se v Predilnici odločili predvsem zaradi tega, ker tuji kupci tako rekoč takoj poravnajo obveznosti, devize pa potrebujejo v Predilnici za nakup surovin. Kako pomemben je lahko izvoz, ugotavljajo letos zlasti tudi v trboveljski Strojni tovarni, kjer bodo izvozili do konca leta za 2 milijona dolarjev izdelkov ali po vrednosti že tretjino bruto produkta. Prodaja izdelkov iz serijske proizvodnje za potrebe rudnikov je v zadnjem času močno nazadovala in se skorajda ustavila in če si ne bi utrlj pot na tuja tržišča, bi se zaloge občutneje povečale.

Težave, ki spremljajo izvoz, pa so zlasti v tem, da postajajo v zadnjem času tuji kupci vse bolj zahtevni in zahtevajo kreditiranje nakupa. Vendar jim v Strojni tovarni Trbovlje ne morejo ugoditi, saj primanjkuje tovarni obratnih sredstev še za redno poslovanje, kajti kljub štirikratnemu povečanju bruto produkta in vlaganjem dohodka v poslovni sklad se nikakor ne morejo izkupati iz pomanjkanja obratnih sredstev.

V Strojni tovarni poudarjajo, da prevzemajo kreditiranje prodaje v večini drugih držav banke, pri nas pa se to le redkokdaj primeri. Spričo tega bo tudi izvoz iz trboveljske Strojne tovarne v prihodnjih letih v marsičem odvisen od razumevanja bank za kreditiranje prodaje na tujih tržiščih.

ELAN IZ DNEVA V DAN USPEŠNEJŠI KONKURENT NA INOZEMSKEM TRGU

Državna reprezentanca na Elanovih smučeh!

Tovarna športnega orodja Elan je že davno prerasla republiški pomen, saj že uspešno izpodriva s svojimi izdelki tudi najresnejše konkurente v svoji stroki na doma in vseh svetovnih tržiščih.

V čem je skrivnost tako lepих uspehov še pred leti ne preveč pomembne tovarne iz Begunj? Predvsem v kvaliteti, ličnosti in ne pretiranih cenah njenih proizvodov. Dejstvo je namreč, da danes vijugajo smučarji po belih pobočjih na Elanovih smučeh doma in v tujini prav tako ponosno kot na smučeh znamk Fischer, Kästle, Kneissel, Head ali Blizzard, ki predstavljajo pojem kvalitete.

Skratka, Elanove smučje so postale kvalitetne. Zato tudi ni čudno, da je na smučiških doma in v tujini iz sezone v sezono več Elanovih smučj... »Čas terja spremljanje vseh novosti na tržišču, predvsem pa željo zahtevnih kupcev...« pravijo v Elanu. Seveda bi bilo to delo prezahtevno, da bi ga lahko opravljali kar v tovarni,

»Čas terja spremljanje vseh novosti na tržišču, predvsem pa željo zahtevnih kupcev...« pravijo v Elanu. Seveda bi bilo to delo prezahtevno, da bi ga lahko opravljali kar v tovarni,

tako v kvaliteti kot v ličnosti izdelkov zares lep korak naprej...«

VSE VEČJI INTERES ZA ELANOVE SMUČI

Smučarski strokovnjaki bodo besedam direktorja Ostermana radi prišli. Z njimi vred pa gotovo tudi najzahtevnejši tekmovalci, ki so še pred leti sprasovali samo po znanih avstrijskih smučeh, danes pa so se že odločili za Elanove.

V Elanu pa kljub vsemu dobro vedo, kako koristna je reklama, zato se tudi na tem področju poslužujejo najodobnejših propagandnih prijemov, ki so sicer zelo dragi, vendar učinkoviti.

»Za propagando dajemo danes 2 do 3 odstotke od svojega bruto dohodka...«, pravi Boris

PREMIŠLJEN PROIZVODNI PROGRAM

Ko govorimo o tovarni športnega orodja iz Begunj na Gorenjskem, po navadi mislimo le na smučarsko opremo, ki jo tam proizvajajo. Toda proizvodni program tovarne je v resnici precej širši.

»V Elanu delamo tudi telovadno orodje, palice za hokej, sani, plastične čolne in drugo športno opremo...«, nam je razložil Vinko Bogataj, tehnični direktor v Elanu. »Proizvodnja smučj pa je glede na vrednost seveda še vedno na prvem mestu, saj predstavlja 60 odstotkov bruto produkta...«

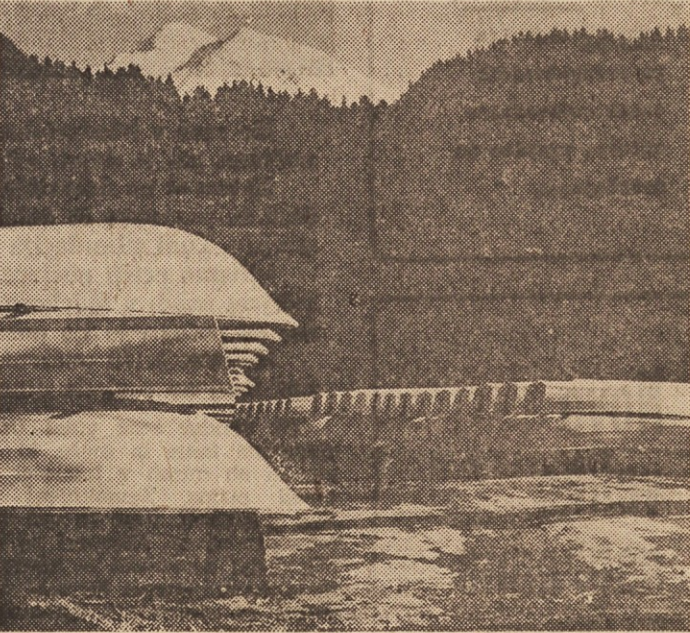
Letošnji proizvodni program Elanovih smučj bo po vsej verjetnosti zadovoljil veliko večino smučarjev, tako v kvaliteti kot ličnosti izdelkov. Kar pa zadeva cene, pa za sedaj lahko omenimo samo to, da je obdržala tovarna tiste cene, ki so veljale lani.

Skratka, kdor se je v letošnji sezoni odločil, da bi so omislil smučarsko opremo, ta vsekakor ne bo v zadregi. Če za manj kot 20.000 S-din si bo začetnik lahko nabavil smučje znamke Jet, ki pa so tako po kvaliteti izdelave kot po zunanem izgledu vsekakor vredne tega denarja.

Za bolj izkušene smučarje je tovarna letos pripravila Attache-hickory, Olympic-hickory, Snow Star-fiberglass in Star-metallic smučje, medtem ko bodo najzahtevnejši mojstri belega športa in tekmovalci letos smučali na Elanovih smučeh Super vs I-fiberglass, Super skmetal in seveda tudi drugih, ki jih tu nismo našeli.

INŠTITUT — POGOJ ZA SODOBNO PROIZVODNJO

V Elanu se dobro zavedajo, da bi morali v nekaj mesecih ustaviti svojo proizvodnjo, če bi, denimo, danes še vedno delali tako kot lani.

zato smo se že pred leti odločili za ustanovitev inštituta, ki je sicer samostojen, vendar pa sestavni del naše tovarne...«

Izkušnje so pokazale, da je bila pred petimi leti odločitev samoupravnih organov Elana, da ustanove samostojen inštitut, ne samo pametna, temveč tudi pogoj za sodobno in kvalitetno proizvodnjo.

»Delo našega inštituta je povsem specifično.« meni direktor tovarne Elan Jože Osterman, »saj nam ni znan primer, da bi imela kaka športna tovarna svoj raziskovalni inštitut. V večini primerov se namreč proizvajalci poslužujejo le uslug, ki jih opravljajo strokovnjaki po naročilu. Lasten inštitut namreč ni tako zelo cenena stvar. Toda nam se ga izplača imeti! Rezultati proizvodnje razkrivajo, da smo storili v minulih letih

Pleško, propagandist v Elanu. »V načrtu pa je, da bomo dali v bodoče še več. Znano je namreč, kako dragi so oglasi in tudi druge propagandne akcije. Oglas v ameriški reviji Sky nas včasih velja tudi 3.000 dolarjev. No, naša najboljša reklama je, da uporabljajo naše smučje v hunske tekmovalci. S tem v zvezi naj povem, da bo letos v bistvu kompletna jugoslovanska smučarska reprezentanca nastopala doma in v tujini, skratka na vseh pomembnih tekmovalnih naših smučeh. Pogovarjamo se tudi s švedskimi reprezentanti, ki bodo že letos vozili smuk izključno na naših smučeh, v bodoče pa jih bodo uporabljali tudi za druge alpske discipline. In to je za nas več kot odlična reklama...«

NOVOSTI NA DNEVNEM REDU

Tovarna iz Begunj nas vsako leto preseneča z novimi dosežki. Naj omenimo to pot le dve, ki nedvomno pomenita spet lep korak naprej na področju izdelovanja smučj kot najpomembnejšega dela smučarske opreme.

Elan je letos založil trg s smučmi, ki imajo vulkanizirane robnike. To pomeni, da robniki niso več pritrjeni na drsno ploškev s pomočjo vijakov, ampak so ob visoki temperaturi enostavno prilepljeni. Dolgotrajni in zahtevni testi na inštitutu so pokazali, da pomeni novost lep korak naprej v kvaliteti.

Kot drugo noviteto Tovarne športnega orodja naj omenimo nove kovinske smučje z dvojno vrhno kovinsko ploščo. Te smučje bodo bolj »ubogljive« od prejšnjih, saj bo dvojna kovinska plošča v velikih meri dušila škodljive vibracije in s tem omogočila kar najbolj varno in lahkotno smučanje.

Tudi druge novosti ima letos v svojem programu Elan, toda vseh, vsaj za zdaj še ne smemo izdati. Glavno je, da je danes vsak, ki se odloči za Elanove smučje, zadovoljen.

Kupci pravijo, da so!

MEIKA TEKSTILNA TOVARNA IN KONFEKCIJA CELJE

Izdelujemo vse vrste bombažne tkanine:

- inlete, damaste, modne popeline, kanafase itd.

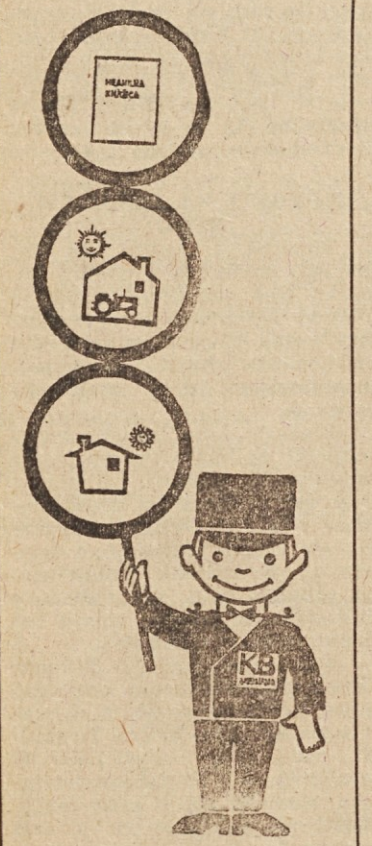
Ne pozabite! Izdelujemo vse vrste posteljne konfekcije ter ženske in moške robe.

...da Delavska e-
notnost objavlja
reportaže, članke,
komentarje in glo-
sez vseh področij
našega družbenega
in gospodarskega
življenja ;
... da Delavska e-
notnost objavlja
po najugodnejših
cenah komercialne
oglasne, razpise in
natečaje...

Novo veliko nagradno žrebanje

Vlagatelji vezanih, stanovanjskih in kmetijskih hranilnih vlog, ki ste že ali boste do 31. decembra 1967 vložili najmanj 2000 N-din na odpovedni rok nad 1 leto, ste vključeni v veliko nagradno žrebanje

KB LJUBLJANA

Kozerija

Takrat, ko smo ustanovljali ekonomske enote v delovnih organizacijah — najbrž se še spominjate, kako smo jih v tistih nekajmesečnih sindikalnih akcijah navdušeno ustanovljali — sem ugotovil, da mi primanjkuje solidne izobrazbe za tako veliko samoupravljalno dolžnost. In sem sklenil, da bom šel v šolo, ki jo je v okviru naše ga podjetja organizirala delavska univerza.

Vsa čast ji. Mislim — šoli. V štirih letih, ki so minila od tedaj, ko sem kot samoupravljavec spoznal, da moram nekaj vedeti, če hočem upravljati, sem postal razgledan človek.

Zdaj vem, da imamo v okviru osončja razen Sonca še planete, ki se po vrsti imenujejo Merkur, Venera, Zemlja Mars, Jupiter, Saturn, Uran, Neptun in Pluton. Vem tudi, da je zdajšnje vesolje nastalo po nekakšni strahoviti katastrofi, ki je vesoljni materiji omogočila, da se je oblikovala v osončja, le-ta pa v večje formacije, ki

se vrtijo okrog svoje ost, in da vsi skupaj letimo nekam v neznano — vendar to dejstvo še ni znanstveno dokazano.

Povedali so mi, da je bil Dušanov zakonik za tisti čas napreden in da smo Slovani, ob naselitvi na Balkanski polotok, skupaj z Obri porušili med drugimi rimskimi mesti tudi Solin, potem pa smo na ruševinah teh mest pasli krave, ov-

kravo bo zamenjal stroj, ki bo žrl travo in jo predeloval v mleko, meso, loj, kožo in kocke.

Spoznal sem, da uganko $(a + b)^2$ rešim lahko samo tako: $a^2 + 2ab + b^2$, in da je drugače rešiti ne morem. Vem tudi, da lahko volumen prizme izračunam, če pomnožim osnovno ploskev z višino, pa vsoti odzamem dve tretjini.

Šolanega samoupravljalca tožba

ce in kože, kar je bilo v tistih časih naše najpomembnejše opravilo.

Zvedel sem, da se znanost zavzema za to, naj bi iz sistema oblikovanja žive materije izločili doslej najpomembnejše čimtelje, kajti dokazano je že, da lahko človek s pomočjo sonca, vode in še nekaterih zemeljskih sestavin naredi floro, favne pa mu ni treba delati;

Neznanki x in y pa lahko uporabljam samo tedaj, če res čisto nič ne vem.

Razložili so mi, da Amerike ni odkril Kolumb, pač pa so po njej hodili in se z Indijanci pretepali že Vikingi, kakih petsto let pred Kolumbom.

Naučili so me, kaj so osnovna in obratna sredstva in kaj v računu podjetja predstavlja partijo, kaj pa pozicijo.

Slehernemu človeku lahko povem, da smo med narodno-osvobodilnim bojem preživeli sedem sovražnikovih ofenziv, razen tega pa smo leta 1945 ustanovili Enotne sindikate in pet let asneje uzakonili delavsko samoupravljanje, ki je temelj preosnove naše družbe v samoupravni smeri.

Povedali so mi tudi, da mi-mo drugih družbenopolitičnih organizacij še vedno potrebujemo sindikat, hkrati pa mora živeti tudi država, čeprav od-mira.

Zdaj vem, da še nihče ne ve, kaj nam bo prinesel jutrišnji dan na gospodarskem področju, ker smo se vključili v mednarodno delitev dela in ker nas tovariši zakonodajalci skora-j vsak dan osrečijo s kakšnim novim zakonom, ki ga nihče med samoupravljalci ni pričakoval.

Torej, kot vidite, vem veliko.

Štiri leta sem hodil v večerno šolo, ki jo je v okviru naše ga podjetja organizirala delavska univerza, in ko sem jo z odliko končal, je v naši delovni organizaciji spet prevladal centralizem, ekonomske enote so postale kilave, in vse svoje

PISE JANEZ VOLJČ

v šoli pridobljeno znanje, si lahko vtaknem za klobuk.

Zdaj čakam, kdaj bodo naši vodilni tovariši organizirali novo akcijo v prid delovanja ekonomskih enot. Medtem pa skušam ugotoviti, zakaj v naši šoli nismo imeli predmeta, ki bi nas naučil, kaj je samoupravljalška korajža. Ne vem, morebiti pa smo ga imeli, jaz pa sem tiste dni šolo šprical.

PRI NAŠIH GRADBINCIH V NEMŠKI DEMOKRATIČNI REPUBLIKI

Delovne roke so najboljša posetnica

Ko sem v Niederlehme hotel fotografirati delavca pri mešalcu ter bil pri tem malce počasan, mi je dejal: »Prosim, tovariš, pohitite. Skupina čaka.«

In res — na deloviščih GP Tehnika in GP Obnova je delovna disciplina velika. Ni časa za pomenke in dolge odmore. Roki so kratki, vse je preračunano na delo brez zastojev. Tudi stimulacija je taka, da je bolje pljuniti v roke, kot pa držati roke v žepih.

»Nismo prišli počivat,« so mi rekli, ko smo se pogovarjali pred hišo »Bled«, domovanjem naših v Möckerna. Bila je sobota in ob sobotah končujejo delo že opoldne — sicer pa potegnejo tja pozno v popoldne.

»Nismo prišli počivat, dom je daleč, kaj naj počnemo drugega, kot delamo? Tako nas vsaj ne razjeda domotožje...«

treba za študij v takih razme-rah. In Rajko je vztrajen. Ni čudno, da mi je odgovoril, da je njegova poglavitna zabava študij... Ob sobotah prebira knjige, čez teden pa skuša čim-več govoriti z nemškimi delavci. Tako si bo izpopolnil tudi šolsko znanje jezika. In Rajko je poleg tega še eden najboljših delavcev. Toda tega ni povedal sam — to mi je povedal vodja gradbišča — Slavko Lipičar, ki je še dodal, da sicer ne bi prišel na to delovišče.

sem razmišljal, ko smo zapuščali prijazno hišo sredi Möckerna, ki nosi naše ime — Bled. O Rajku in vseh, ki sem jih srečal, in njihovem spoznanju, da so delovne roke najboljša posetnica.

B. PIRC

Pa vendar sem videl tisto popoldne fante in može, ki so sloneli ob mizah v jedilnici in pisali pisma. Zamaknjeni so bili, z mislimi tisoč in več kilometrov stran. Nekateri so že bili doma na obisku — kdor pa je izkoristil dopust že prej, bo moral na srečanje z domačimi še počakati.

Ob sobotah je v Möckernu ples in nekateri najmlajši in najpodjetnejši so se vneto pripravljali nani. Drugi pa so izkoristili prosto popoldne za tiste številne drobne opravke, za katere čez teden ni časa, ali pa so čakajoč na večerjo, gledali televizijski program. Med temi je bil tudi 22-letni Djuro Samardjić iz Sanskega mosta. Pri »Tehniku« slušbuje dobro

se že pomerili z domačini. Uspešno,« je dodal.

Potem me je povabil na ogled njihovega domovanja. Ob jedilnici, v kateri je vse temnejše in je vedno več televizijskih gledalcev, je kuhinja. Hra-

se že pomerili z domačini. Uspešno,« je dodal.

Dela so zahtevna, zato so prišli v Nemško demokratično republiko najboljši delavci. Predvsem od njih je namreč

Miloš Poljšak, Obnova, predsednik RO sindikata gradbenih delavcev Lojze Capuder, vodja gradbišča Slavko Lipičar in Jože Križmanič, Tehnika, se pogovarjajo o prihodnjih delovnih nalogah

Hiteti je treba. Časa ni niti za fotografijo...

»In zabava?« sem povprašal.

»Včasih gremo v Burg. Ob sobotah pa človek piše, pere, počiva, pospravlja. Dokler bo še vreme, bomo sem in tja še zaigrali nogomet. Nekajkrat smo

na je poceni in dobra in kar je najpomembnejše, nikomur ni treba skrbeti zanjo, saj se ubadeta s prehrano dva kuharja. Sobe so sicer tesne, a prostor je smotno izkoriščen in urejen. Tudi kopalnico in umivalnico so uredili, preden so na hišo napisali BLEDE — ime, ki spominja na dom. V sobi, tik ob pisarni, kjer so kljub soboti mrzlično delali in pripravljali dela za naslednji teden, mi je Djuro predstavil temnolasega visokega fanta, ki je sedel na postelji in bral.

»To je moj sovaščan,« je rekel. »Rajko Popovič. Dvakrat sem povprašal, če sta res iz istih krajev, saj Rajko tako lepo govori slovensko, da bi bilo lahko marsikateremu našemu gimnazijcu nerodno. «Veste, v Sloveniji sem že od leta 1959. Sem kvalificiran zidar, sedaj pa obnavljam snov ekonomske šole... Hodim namreč v večerno ekonomsko šolo in ob koncu oktobra bom šel domov, da bom lahko nadaljeval. Čez počitnice sem imel čas delati, zato sem prišel sem. Pošteno delam in denar mi bo prav prišel čez leto, ko se bom šolal...«

Res sem bil presenečen. Veliko resnosti in prizadevnosti je

odvisno, kakšen renome si bodo ustvarili naši gradbeniki v deželi, v kateri se gradbena dejavnost pospešuje bolj kot kjerkoli drugje.

O zavesti in prizadevnosti

Pred hišo »Bled«; drugi z leve Djuro Samardjić, na desni Rajko Popovič

IGO LJUBLJANA

Uprava: Trnovski pristan 8, tel. 20-879, 21-747
Obrat: Gradaška 22, telefon 20-103

- Projektiramo, izdelujemo in montiramo opremo za vse vrste kuhinj, samopostrežnih restavracij in gostinskih obratov
- Primerne cene! — izdelava solidna!

ALGOR

Najnovejši model pralnega stroja

in vse druge vrste pralnih strojev, avtoradio

Blaupunkt ter National in vse druge vrste radijskih aparatov za avtomobile in dom dobite pri tvrdki

Bresciani Bruno

Elletrodomeistici — Radio — TV prodaja in popravila Opčine (Trst), Via Nazionale 47, tel. 221711

PLAČLJIVO V VSEH VALUTAH